

Izjava ob 4. juniju
 Stane mesečno Din 55—; za in-
 samstvo Din 40—; nobilnost.
 Oglas po tarifu.
Uredništvo:
 Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
 Telefon št. 2075 in 2004, ponoči tudi
 št. 2034.
 Rekopol se na vračanje.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
 ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Izdatnik: Ljubljana, Prešernova
 ulica št. 4. — Telefon št. 2498

Podružnici: Maribor, Aleksandrova
 št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem čeku: zavodu: Ljub-
 ljana št. 11.845 — Praha čisto 78.180
 Wien, Nr. 205.241.

Ljubljana, 13. junija.

Naši klerikalci od nekdaj niso poznali nikake izbire v sredstvih, ki so ali bi z njimi mogli udariti svoje politične nasprotnike v domovini. Pred vojno so se v ta namen posluževali raznih nemških listov, kamor so pošiljali informacije in članke o protivstojniški miselnosti naprednih Slovencev in so potem svoje lastne denunciacije z naslado prevajali in citirali. Po vojni avstrijski klerikalizem v mednarodnem političnem življenju ne šteje več ničesar, zato so si našli druge liste, ki so pripravljene razbojnati v svet tilde želje naše SLS. V Ženevi, ki ji pravijo tudi »protestantski Pariz«, so iztaknili naši klerikalci neki tednik in mu poslali svoje pritožbe zoper KDK in njene voditelje. Ta list je seveda radevolje ustregel in se je potrudil dokazati, kako skrajno potrebno da je za našo državo, da ratificira netunjske konvencije. Ženevski tednik namreč pravi, da bi bila ratifikacija konvencij resen mirovni dokaz rimski vladar v času, ko Jugoslavija apelira na mednarodne finančnike, da ji dajo posojilo.

Redakcija lista »Pax« je s svojim člankom dokazala, da je absolutno italijansko orijentirana, kajti sicer bi nam ne smela priporočati, da damo resen dokaz svoje miroljubnosti ravno mi, ki neprestano dokazujemo, da nismo samo miroljubni, marveč da nas je sama ustrežljivost in potrpežljivost. Po mnenju pobožnih švicarskih kolegov našega »Slovenca« mora jagnje uveriti volka, da mu ne-kali vode, ko stoji v potoku pod njim.

Naš sosed z one strani Jadrana neprestano rožlja s sabljo. Zda obstrlejuje Krf, zdaj se obrača na Malto in na Tunis, tudi o Korsiki govori neprestano, da raznih izpadov uradne fašistične Italije proti jugoslovnski Dalmaciji niti ne omenjamo, ker smo jih že tako navajeni kakor vsakdanje kruha. Italija neprestano konspirira proti nam z vsemi našimi sosedi, tihotaji jrm orožje in od časa do časa zažene krim, kako se hudobna Jugoslavija pripravlja na vojno.

Pri vsem tem bi morali biti mi oni, ki naj damo svoji miroljubnosti resnega izraza s tem, da odstopimo italijanskim ribičem ves naš bogati ribolov, da dovolimo italijanskim delavcem, da poplavijo Dalmacijo, da usmerimo ves naš trgovski promet preko Reke in s tem ubijemo vse naše jadranske luke, da izročimo Italijanom vsa paroplovstva po naših vodah in da popolnoma pozabimo na svojo suvereniteto ob Jadranu. To bi bil po mnenju ženevskih in slovenskih klerikalcev edino umesten in resen dokaz naše miroljubnosti. Ako bi se Italija izmislila, da ji moramo kot bivši del rimskega cesarstva plačevati še harač, bi se itakofilskega tednika, ki ga naš »Slovenec« brez sramu citira, zdelo tudi to primerno, samo da dokazemo svojo miroljubnost, o kateri niti pri nas niti na celem svetu nihče ne dvomi.

In ker se jugoslovnsko ljudstvo ni dalo obglaviti brez protesta in je zadnji hip vladi povedalo svoje mnenje glede netunjskih konvencij, nasvetuje švicarski tednik, da se naj vsak poskus, ki bi oviral sprejetje netunjskih konvencij prekolne, voditelji pa naj se izobliči, kakor je to bila navada v katoliški cerkvi. Cerkev je že davno opustila to taktiko, ali pobožni tednik »Pax« jo smatra še vedno za uporabno in priporoča Društvu narodov, da se loti obnavljanja te neumestne kazni.

Izobčenje pa se ne bi smelo izvajati proti Mussoliniju, ki neprestano ograža evropski mir, pač pa bi morala biti prva žrtev obnovljene cerkvene institucije sedanja opozicija v Jugoslaviji, ker ne pritrjuje nasilnim poseganjem v naše suverene pravice in ne dovoli, da bi tuji zopet zagospodarili po komaj osvobojeni deželi.

Sramotno je početje »Slovenca« kot glasila vladne frakcije, ako se poslužuje tujih obrekovanj in ponatiskuje članek, kjer se precej neprikrito govori, da je naša država nevarnost za svetovni mir. Dolžnost vladnega lista bi bila predvsem, da brani svojo državo pred napadi, »Slovenec« pa odobrava pisanje svojega ženevskega brata samo zato, ker ta ni naklonjen sedanjim našim parlamentarnim opozicijam.

Ženeva je daleč in tam se ljudje malo brigajo za naše notranje spore, zato je bilo treba, da jih nekdo pouči o tem. Klerikalci so to storili in predstavili opozicijo kot gibanje, ki ograža mir, kakor so to tudi pri nas trdili na vsa usta. Ko pa je izšel zaželeni članek, so ga hitro ponatisnili, da pokažejo, kaj misli »inozemstvo« o naši opoziciji in kako jo ocenjuje. Prozorna igra, ki pa samo kaže, kako malo skrupuloznost pozna klerikalna klika v političnem boju. Klic po izobčenju pa bo ostal glas vpijočega v puščavi!

Grška koncesija Angliji

Atene, 12. junija (lo.) Zbornica je odklonila grško-ruske trgovinske pogodbe.

Radikalna manifestacija za Veliko Srbijo

Včerašnja seja Narodne skupščine. — Zopetne jezikovnopolitične razprave. — Debata o obtožbi proti bivšemu ministru dr. Subotiću

Beograd, 13. junija r. Današnja seja Narodne skupščine je bila mestoma zopet zelo voharna: ves dopoldne je okupirala debata o zapisniku in šele ob 12.30 je skupščina končno prešla na dnevni red. Na sili je bilo navzočih tudi vseh osem izključenih poslancev, vendar pa niti poslanci vladne večine, niti predsednik tega niso hoteli opaziti.

Seja je pričela šele ob 10.45. Uspoštvojoč včerajšnje kritiko poslanca Pucila je skupščinski tajnik Bedjanič prečital danes zapisnik v slovenskem jeziku. Takoj nato je zahteval besedo posl. Pucelj, ki je ugotovil, da zapisnik, ki ga je prečital posl. Bedjanič ni originalen, marveč da je le prevod v srbohrvaščini sestavljenega originala. Zahteval, da se zapisnik vodilo izjemoma v slovensčini in srbohrvaščini.

Posl. dr. Sekula Drilevič je ugotovil, da imenitni zapisnik dr. Hrasnico z njegovim plemiškim naslovom, kar je v nasprotju z ustavo, ki je vse plemstvo v Jugoslaviji ukinila. Zahteval, da se to popravi, konstatira pa, da je to postopanje le dokaz, da hoče sedanjí režim ohraniti kontinuiteto bezgovske uprave. Dr. Drilevič končno ugotavlja, da se v bodoče opuste begovski naslovi.

Tajnik Bedjanič odklaha to zahtevo z motivacijo, da je bil naziv beg priznan dr. Hrasnici od glavnega volilnega odbora in verifikacijskega odbora.

Predsednik dr. Perić je hotel nato odrediti glasovanje o zapisniku, proti čemer pa je opozicija ogrozila protestirala, češ da so vsi plemski naslovi z ustavo ukinjeni in bi to pomenilo glasovanje za revizijo ustave. Večina je kljub temu zahtevo dr. Drileviča odklonila.

Nato je povzel besedo posl. Stenan Radić ki je obirno govoril o zapisniku in predlagal kako naj se vodijo zapisniki. Če je tajnik Slovenec, naj se vodi zapisnik v slovenskem jeziku, hrvatski tajnik naj sestavlja zapisnike v hrvatsčini in v latinici, srbski tajnik pa naj piše v ekavščini in cirilici. Predsednik dr. Perić izjavlja, da je tudi že on stavlil slični predlog in da sprejme predlog, ki ga je stavil g. Radić.

Nato je govoril o zapisniku Svetozar Pribičević, ki je ugotovil, da je predsednik Narodne skupščine v obupnem nikakor ne more sestaviti dobrega zapisnika brez napak. Priznava, da je predsednik pokazal dobro voljo, toda zapisniki so od dne do dne slabši. Nadalje ugotavlja, da je iz včerajšnje izjave ministra pravde dr. Vukičevića razvidno, da ima ministrski predsednik sto načinov, da onemogoči ministrom udeležbo na sejah Narodne skupščine. Kje drugod je še običaj, da zaseda ministrski svet v času, ko se vrše seje parlamenta? Narodna skupščina je nalivnejši posel in seje ministrskega sveta se morajo vršiti v času, ko skupščina nima sej. Ali pred sejo ali po seji.

Stepan Radić: Naj se vrše seje vlade jutraj. Zagrebški oblastni odbor ima svoje seje že ob 6. jutraj.

Pribičević je v svojih nadaljnjih izjavah opozarjal na to, da je skliceval pokoini Protif seje ministrskega sveta zvečer in so trajale čisto preko polnoči. Tako bi morala delati tudi sedanja vlada. Če bi hotela pokazati svoje spoštovanje do parlamenta »Jaz sam lahko izjavim, da kot minister nisem manikal, niti na eni seji Narodne skupščine«.

Milan Grol: (ironično): Zakonski predlog prvi...

Pribičević: Vam so potrebni žandarji, ne pa zakonski predlogi.

Med opozicijo in vladno večino je nastal nato oster prepir, ki je trajal precej časa. V največjem kravalu je bilo slišati glas St. Radića: Ni dovolj, da varate narod, hočete varati tudi kralja.

Ko se je mir nekoliko polegel, je Pribičević nadaljeval svoj govor izražajoč upanje, da bo predsednik Narodne skupščine pravilno poimlil važnost njegovih opomb in namenov opozicije, ki gredo za tem, da se zaščiti ugled in nedotakljivost parlamenta, ter da bo pozval ministre, naj se redno udeležujejo skupščinskih sej.

Predsednik dr. Perić je nato sporočil, da je sprejel pismen predlog, naj se izvede prozivka. Pozivane poslancev je trajalo nad pol ure. Navzočih je bilo vsega 231 poslanec in torej podan kvorum.

večina je nato zapisnik odobrila, nakar je predsednik ob 12.30 odredil prehod na dnevni red.

O obtožbi proti bivšemu ministru pravde dr. Subotiću je prvi govoril poslanec Stjepan Radić, ki se je v svojem govoru dotaknil političnega položaja in naglašal, da je že radikalni glavni odbor v svojem memorandumu dovoljno kvalificiral Vukičevićev režim. Če se temu memorandumu vzporedi obtožba proti dr. Subotiću potem ni še treba izgubljati besed o tem, ali je dr. Subotić kriv ali ne. Položaj naših sodišč govori dovolj jasno o njegovem škodljivem delovanju, saj je bil dr. Subotić pravi uničevalec našega pravosodja. Obirno je govoril Radić o zapostavljanju sodišč v prečasnih krajih.

Seja je bila nato ob 14. prekinjena in bi se imela nadaljevati popoldne ob 17. Ker pa so se vladni poslanci zbirali le polagoma, io je predsednik otvoril šele ob pol 19. Na popoldnanski seji je prvi govoril posl. dr. Metikoš, ki je naglašal, da je krivda dr. Subotića brezdvomno dokazana. Na škodo prečasnih sodišč je dr. Subotić orisnil v svojem resoru 3 in pol milijona dinarjev.

Kot zadnji govornik je nastopil Pavle Radić, ki je naglašal, da obtoženi dr. Subotić v svojem odgovoru sam priznava krivdo. Potrebno je, da se stavi pod obtožbo ne samo zato, ker je kršil pozitivne zakone, marveč tudi zato da narod ne izgubi vsega zaupanja, in da vidi da so tudi ministri odgovorni za svoje delo. Greh dr. Subotića je tem večji, ker je kršil zakone in ustavo kot minister pravde, torej kot najvišji čuvaj reda in zakonitosti. Med njegovim govorom je prišlo do ostrega prekanja med vladno večino in opozicijo. Ob 9. zvečer je bila seja prekinjena in se nadaljuje jutri dopoldne.

Londonsko posojilo

Beograd, 13. junija. p. Ministrski predsednik Velja Vukičević je nocoj izjavil vašemu dopisniku, da je prejel iz Pariza brzojavko, da je finančni minister dr. Marković nocoj odstopoval v London. V vladnih krogih zatrjujejo, da bo tekem jutrišnjega dne vprašanje posojila definitivno rešeno in podpisana preliminarne pogodbe. Obenem se bo finančni minister v Londonu dogovoril glede višine zneska, ki bi ga dobila naša država na račun tega posojila izplačana eventualno še pred odobritvijo posojila s strani Narodne skupščine.

V opozicijskih krogih sprejemajo te vesti z veliko rezervno. Po drugih informacijah bo finančni minister v Londonu samo parafiral pogodbo, dočim bo vprašanje posojila rešeno šele na jesen. Glede prve tranše se naglaša, da bi služila zgolj v kritje prvega obroka takozvanega Blairrovega posojila, tako da bi od tega denarja zaenkrat sploh ničesar ne dobili. Povratek finančnega ministra v Beograd se pričakuje prihodnji teden.

Romunski zunanji minister v Ljubljani

Ljubljana, 13. junija. Ob 0.26 ponoči se je pripeljal na povratku iz Ženeve v Ljubljano romunski zunanji minister g. Titulescu. Njegov salonski vagon je bil priklopljen Simplon-Orient-ekspresu. Na ljubljanskem kolodvoru sta g. Titulescu sprejela neki uradnik romunskega poslaštva v Beogradu in neki uradnik našega zunanjega ministrstva, ki ga je poslal g. Titulescu nasproti zunanji minister dr. Marinković. Po desetminutnem postanku je vlak nadaljeval vožnjo proti Beogradu.

G. Titulescu ostane v naši prestolnici dva dni v svrhu razgovora z dr. Marinkovićem o skorajšnji konferenci Male antante. Kralj ga bo sprejel v posebnih avdijenci in ga povabil na kosilo. Istotako bo dr. Marinković priredil g. Titulescu na čast slavnostno večerjo v Gardijskem domu v Topčideru.

Beograd, 13. junija. p. Jutri opoldne prispe v Beograd na povratku iz Ženeve rumunski zunanji minister g. Titulescu. V imenu zunanjega ministra ga je sprejel na Rakeku poslanski svetnik dr. Ivan Subotić. Titulescu ostane v Beogradu dva dni in bo imel z našim zunanjim ministrom razgovore glede sestanka Male antante, ki se vrši prihodnji teden v Bukarešti. Sprejet bo tudi v avdijenci na dvoru. Njemu na čast priredita naša vlada in rumunski poslanik banket.

Prihodnji shodi KDK

Zagreb, 13. junija r. Kakor je izjavil Stepan Radić novinarjem, priredi KDK v bližnji bodočnosti sledeče velike shode: 17. junija v Somboru, 24. junija v Sisku, 1. julija v Vinkovcih, 5. avgusta v Bihaću, 12. avgusta v Banjaluki, 19. avgusta v Travniku, koncem avgusta pa v Banatu.

Stavka tobačnih delavcev na Grškem

Atene, 12. junija. Število stavkajočih tobačnih delavcev v Makedoniji in Trakiji znaša sedaj 50.000.

Atene, 12. junija. (lo.) V raznih mestih je prišlo do spopadov med policijo in stavkajočimi delavci tobačnih tovarn.

Brutalna razzsodba v tržaškem procesu

Dva obtoženca obsojena na dosmrtno, drugi pa na večletno ječo

Trst, 13. junija. 1. Kakor smo poročali, je bil pozno snoti zaključen prvi del obravnave zaradi napada na blagovni urad postaje v Prestranku, pri kateri so bili obsojeni Peter Zele na 9 let, 4 mesece in 15 dni; Silvester Smerdu pa na 5 let in 10 mesecev ječe. Razen tega bosta morala oba obsojenca poravnati sodne stroške ter bosta po prestani kazni še dve leti pod strogim policijskim nadzorstvom. Obtoženec Ivan Kogej je bil popolnoma oproščen.

Danes se je pričel in zaključil drugi del obravnave. Razprava se je vršila v kontumaciji proti odsotnim Rajmundu Samsi, Jakobu Gerželiju in Karlu Šolarju. Potrotnikov pri obravnavi ni bilo. Predsednik je prečital izjave, ki jih je podal Samsa na ljubljanskem sodišču, kjer je bil oproščen.

Jugoslovnske oblasti ga niso hotele izročiti Italiji.

Začelo se je nato zasliševanje oškodovanih strank in priči, ki zatrjujejo, da je Samsa eden izmed napadalcev. Govorili so slednjič še državni pravdnik, zastopnik civilne stranke ter uradna branitelja odvetnika Kesich in Freschi.

Po kratkem posvetovanju je bila prebita naslednja razzsodba: Rajmund Samsa se obsodi na 30 let ječe in 12 let strogega policijskega nadzorstva po prestani kazni. Sodniki so upoštevali, da je bil še mladoleten, ko se je napad izvršil. Jakob Gerželj in Karle Herman Šolar se obsodita na dosmrtno ječo; razen tega se vsi obsodijo še na poravnavo sodnih stroškov in povzročenih škoda.

Trenuten zastoj v pogajanjih za vlado velike koalicije v Nemčiji

ker se nemška ljudska stranka še ni končno veljavno izrazila za sodelovanje. — Otvoritev novega »Reichstaga«

Berlin, 12. junija. s. Razgovori poslancev Müllerja glede sestave nove vlade so se ustavili, ker nemška ljudska stranka še ni zavzela končno veljavne stališča glede udeležbe pri sestavi vlade. Francija smatra, da je treba istočasno s sestavo nove državne vlade spremeniti tudi prusko vlado.

Berlin, 12. junija. (be.) Včerašnja pogajanja za setavo vlade so obrodila dobre uspehe. Hermanu Müllerju se je v razgovorih z voditelji strank posrečilo rešiti najvažnejše vprašanje sodelovanja v vladi in se je dosegel sporazum med odborom socialistične stranke in centurinom. Müller je izrazil željo, naj ostane v vladi poslanec centurina Brauns v svojstvu ministra dela in minister za obrambo general Groener.

Berlin, 12. junija. (s-be.) Novoizvoljeni državni zbor je danes popoldne pričel svo-

je delo. Ze dolgo pred otvoritvijo zasedanja se je nabralo pred poslopjem parlamenta na stotine radovednežev. Poslanci so prišli skoraj polnoštevilno. Poimensko klicanje je pokazalo, da je navzočih 463 poslancev. Tudi diplomatske lože so bile goste zasedene. V sliki novega državnega zbora je treba ugotoviti, da se je položaj demokratov pomaknil zelo na desno in da so socialni demokrati prišli bistveno ojačeni. Sejo je otvoril starostni predsednik, 72letni socialno-demokratski poslanec Pock, ki je uvodoma govoril o stiski vojnih invalidov, vdov in sirot, ter o nalogah, ki jih bo moral rešiti bodoči državni zbor. Napovedal je tudi, da se bo morala vlada baviti z razvojem velikih koncernov, čijih moč pritenja je ogražati moč države. Na jutrišnji seji državnega zbora se bodo vršile volitve predsedstva.

Hoover gospodar situacije

Nacionalni konvent republikancev proglašaa Hooverja za bodočega predsednika Zedinjenih držav

Kansas City, 13. junija d. Od otvoritve strankinega kongresa prevladuje splošno prepričanje, da je Hoover absoluten gospodar situacije. Njegovo imenovanje za predsednika se smatra le za formalnost, ker so se razen ostalih tudi delegacije iz Pensilvanije pod vodstvom Mellona izrekle za njega. Verjetno je, da bo izvoljen je pri prvih volitvah. Predsednik strankinega odbora se najbrže sploh ne bo več upiral Hooverju, posebno še, ker mu je dal Coolidge ponovno razumeti, da pod nobenim pogojem ne bi sprejel zopetne izvolitve. Senator Borah se silno trudi, da bi pridobil farmerje za Hooverja, ker je Hoover pristal na njegove zahteve. Te zahteve gredo v glavnem za nadaljevanjem Kellogove politike glede protivne pogodbe ter abstinenca Amerike od haške razsodišča.

Zborovanje je bilo otvorjeno z običajnimi svečanostmi. Trajalo je več ur, preden so vse delegacije s svojimi prapori korakale mimo predsedniške tribune, pri čemer so jih rojaki med gledalci, ki jih je bilo do 40.000, živahno pozdravljali. Ko so zapeli državno himno in opravili kratko molitev, je imel sivi senator Fess iz Ohia otvoritveni govor. Izjavljal je, da so ostali Američani glede zunanje politike zvesti načelom Jurija Washingtona. Coolidge se je po želji prvega predsednika Zedinjenih držav vzdrl sporov v Evropi. Američani so dalje vedno zagovarjali Monroejevo doktrino iz leta 1823 in niso nikdar dovolili, da bi se kdorkoli vmešaval v ameriške zadeve. Vse to pa seveda ne pomeni, da bi se Amerika ne zanimala za dogodke po svetu. Zaradi tega se je ravno Amerika postavila na čelo narodov, ki delujejo za politiko mira.

Nobile in tovariši v kritični situaciji

Nesreča se je zgodila že 25. maja. — Češki znanstvenik profesor Behounek je z Nobilom. — Amundsen dvomi v možnost rešitve. — Nova švedska pomoč

Rim, 12. junija. o. Po poročilih iz Kingsbaya vzdružje ladja »Città di Milano« še vedno brežično zvezo z Nobilovo brežično postajo. Včera je Nobile podal podrobnejše poročilo o položaju: nesreča »Italie« se je dogodila 25. maja ob 10.30. Zrakoplov obtežen z ledom je zadel na tla. Kabine so se na ledu razbile, zrakoplov pa je vihar odnesel dalje. Posadka »Italie« se je tako razdelila v dve skupini; o drugi skupini, ki jo je odnesel zrakoplov ni nobenega sledu. V nasprotju s prvotni mi vestmi, ki so se razširile, je Nobile sedaj naznanil, da je z njim še prof. Behounek in 5 drugih članov posadke. Švedski profesor Maledren, pa je s poveljnikom Marianom in Zoppiem na potu proti severnemu rtu. Od obeh ranjencev v Nobilovu skuti po eden kmalu okrevale. O uspehih raznih rešilnih ekspedicij, ki so na potu proti Spitzbergom ali pa so že tam, je pričakovati poročil v najugodnejšem primeru še le v nekaj dneh.

Oslo, 12. junija. s. Amundsen se je izjavil o možnosti rešitve italijanske polarne ekspedicije zelo skeptično. Boji se namreč, da bo pomoč prišla prepozno. Amundsen je moral svojo pomožno akcijo odgoditi. V Oslu smatrajo, da je položaj italijanskih polarnih letalcev od ure do ure nevarnejši. Zivila, ki jih ima posadka, so zelo skromna, in obstojajo večinoma le še iz čokolade in keksov. Razen tega se led, na katerem je ostal Nobile s svojimi tovariši, stalno premika po odprtem morju.

Kingsbay, 12. junija. s. Pomožni parnik »Breganza« je prispel semkaj, da naloži bencin in drugo zalogo, ki je potrebna za izvedbo pomožne ekspedicije za Nobila.

Berlin, 12. junija g. Iz Oslo poročajo, da je vojno ministrstvo odposlalo na pomoč Nobilu še 3 motorno letalo, ki ima razen pilota na krovu tudi radio-brzojavka. Letalo ima akcijski premer 1800 km. Vremenske prilike so v polarnih pokrajinah zelo slabe, ker divjajo močni snežni viharji. Dočim bo pomožna ladja »Breganza« še danes odplula iz Kingsbaya, pretili ladji »Hobby« zaradi naraščajočega ledu nevarnost, da bo zmečkana. Po zadnjih po-

ročilih Nobila je njegova skupina sedaj na točki 80 stopinj 38 minut severne širine in 26 stopinj 55 minut vzhodne dolžine. Ledena ploskev, ki nosi skupino, kaže sem in tja razpoke, ki se mestoma združujejo v tekoje. Po mnenju Nobila na tej ploskvi ni dovolj prostora, da bi moglo pristati letalo.

Grčija in Mala antanta

Atene, 13. junija. g. Romunski zunanji minister Titulescu je pozval tukajšnjega rumunskega poslanika Rascanija v Bukarešto, da se udeležijo konference Male antante. Poslanik Rasconi bo jutri odstopoval v Bukarešto. Danes ga je sprejel zunanji minister Mihalakopoulos, ki se je z njim dal časa razgovorjal o razmerju med Grško in Malo antanto.

Proces proti Beli Kunu

Dunaj, 12. junija. s. Za razpravo proti Beli Kunu, ki je določena za 26. t. m., je policija uvedla dalekosežne mere, da prepreči morebitne zapletljaje. Sodno poslopje je bo močno zastraženo in ukrenjeno je vse potrebno, da se preprečijo morebitni atentati med eskortiranjem obtoženca. Bivša ljudska komisarja dr. Lukacz in Szekely, ki sta bila v zvezi z povratkom Bele Kuna aretirana in nato zopet izpuščena, sta bila danes za vedno izgnana iz Avstrije. Oblasti so preklicale svojačasno dovoljenje, da smeta bivati v Avstriji ter odredile, da morata v 10 dneh zapustiti Dunaj.

Madžari se boje Locarnal

Budimpešta, 12. junija s. Listi poročajo danes, da bo na konferenci Male antante predlagal češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš srednjeevropsko locarno pogodbo.

Kolonijalna komisijsa v Ženevi

Ženeva, 12. junija (be.) Danes je pričela zasedati komisija za kolonijalne mandate. Za predsednika je bil izvoljen italijanski delegat Teodoli.

Sistematično zapostavljanje prečanskih sodišč

Viharna seja finančnega odbora. — Dr. Žerjav žigosa krivično postopanje s sodišči v Sloveniji. — Soglasno odobreni naknadni krediti

Beograd, 12. junija. Danes popoldne se je vršila zelo viharna seja finančnega odbora, ki so jo poslanci opozicije izkoristili za to, da razgalijo brezglavo politiko sedanjega režima. Na dnevnem redu je bil predlog poslance Kostića glede povišanja kreditov za sodišča v prečanskih krajih. Tozadevno resolucijo je minister pravde sprejel kot nujno že meseca maja ter takrat tudi priznal, da se krediti za sodišča v proračunu pomanjkljivo. To je priznal minister tudi na današnji seji, vendar pa je izjavil, da je zahtevana vsota 4.2 milijona dinarjev previsoka, ker sta od sprejetja proračuna potekla že dva meseca; zato predlaga, naj se za sodišča odobri samo naknadni kredit v znesku 3.149.000 Din.

Prvi je povzel besedo posl. Svetislav Popović, ki je obširno razpravljal o propadanju pravosodstva v prečanskih krajih, katera vlada sistematično zapostavlja. Glavna krivda zadane šefa računovodstva ministrstva pravde g. Ilića, ki je znan kot eden največjih nasprotnikov prečanskih krajev. Kakor Ilić, tako tudi ostali uradniki nimajo pojma o potrebah prečanskih krajev in niti ne vedo, da je delokrog sodišč preko Save za 50 % večji, nego oni v Srbiji. Tudi vlada ne kaže nikakega razumevanja za prečanske kraje, sicer bi ne bilo mogoče, da upropašča temelje zakonitosti, to je pravosodje. Šele opozicija jo mora neprestano opozarjati na to, kar bi bilo samo ob sebi razumljivo.

Posl. Sečurov je nato stavljal predlog, naj se naknadni krediti za materialne potrebe čim prej izplačajo iz rezervnih kreditov, za osebe, ne izdatke pa naj finančni minister izda naknadne kredite s posebnim zakonom, kakor to predpisuje zakon o državnem računovodstvu.

Posl. Čelan je nato govoril o propadanju sodišč v Bosni in Hercegovini, kjer so zaradi pomanjkanja kreditov morali ustaviti vse razprave, ker nimajo niti denarja za izplačilo dnevnice in pričnin.

Ob splošni pozornosti je nato povzel besedo

posl. dr. Žerjav,

ki je uvodoma naglasil, da so govorniki opozicije že meseca januarja in februarja v finančnem odboru opozarjali na škodljive posledice vladne politike, da pa sta bili takrat vlada in njeni večina gluha za vse stvarne predloge. Naglašal je, da KDK tudi ob priliki pogajanj za sestavo vlade z dr. Marinkovićem zahtevala revizijo proračuna, ki se je že sedaj pokazala kot nujno potrebna. Krediti niso pomanjkljivi samo za Hrvatsko in Slavonijo, marveč tudi za Slovenijo, Dalmacijo in Bosno Dr. Žerjav priporočilo ministrstvu pravde, naj bi se pri sestavi novega proračuna, s katero pričnejo te dni, upoštevala sodna razdelitev države, in graja način, kako je bila izvršena anketa. Sreča zgolj iz političnih razlogov V ministristvu pravde je celotni sistem napravljen proti prečanskim krajem. Dr. Žerjav naglašal, da proučuje to že več

Odbor za pomirjenje med radikali

Seja radikalnega poslanskega kluba. — Kompromisna izvolitev klubskega odbora za razčiščenje razmer v stranki. — Zopet sta »zmagali« obe skupini

Beograd, 13. junija, pč. Danes popoldne ob 6. se je vršila kratka seja radikalnega poslanskega kluba, na kateri je bil v smislu zadnjega sklepa, izražene v znani resoluciji o pomirjenju med radikali, izvoljen poseben odbor, ki ima nalogo, da najde sredstva in način za saniranje razmer v radikalni stranki. Seje se je udeležilo 98 poslancev. Četudi se je zadnje dni zatirjalo, da so nastala glede sestave tega odbora med pristajali vlade in glavnega odbora nova nasprotstva, je bil na današnji seji vendarle dosežen kompromis, tako da je bila predložena lista sprejeta soglasno.

Sejo je otvoril g. Vukičević s kratkim nagovorom, nakar je povzel besedo znani pasičevcev Ilija Mihajlović, ki je v zelo pomirljivem govoru naglašal potrebo sporazuma, da radikalna stranka ne izgubi državne oblasti iz svojih rok. Za njim sta govorila še dr. Ninčić in Nikola Uzunović, kojeva nastop pa je izrazil splošno iznenadenje. Naglašal je, da ga posebno veseli, da bo današnja seja radikalnega kluba odločen demant vseh vesti, da so nastali v stranki zopet novi spori.

Po kratkih govorih Bože Maksimovića, Laze Markovića, Kojića in Srđki-

let in vidi, da leži glavna krivda na šefa računovodstva. Če bo minister odredil proti temu uradniku disciplinarno preiskavo, je govornik pripravljen navesti celo vrsto prič, ki bodo potrdile, da ta uradnik naravnost sovraži vse, kar je prečanskega. Dr. Žerjav dokazuje na podlagi proračuna, kako se zapostavljajo prečanska sodišča. Tako odpade n. pr. na 443 sodne uradnike v Srbiji 360 pripravnikov, t. j. 83 % v Sloveniji pa na 230 uradnikov 48 pripravnikov, t. j. 20 %.

Stjepan Radić: In vi še vprašujete, odkod prečanska fronta!

Demetović: Zato so hoteli staviti tudi vse sodnike na razpoloženje, da bi lahko spravili svoje mladiče na najboljša mesta.

Dr. Žerjav navajal dalje na podlagi proračuna, da je bilo za pisarniške potrebe odobreno za sodišča v Srbiji 900.000 Din za vsa sodišča v Hrvatskem in v Slavoniji pa je 200.000 Din, čeprav imajo prečanska sodišča 50% več administrativnega dela.

Posl. Smolej je skušal ironizirati govornika, toda opozicija ga je ostro zavrnila, posl. dr. Žerjav pa mu je v dokaz svojih trditev navedel tudi to, da je bil baš te dni odstranjen iz ministrstva pravde višji slovenski uradnik, ki se je stalno boril s Srbijanci in šefa računovodstva opozarjal na potrebe prečanskih sodišč.

Smolej: To je laž!

Dr. Žerjav: To vam lahko dokazem pred vsakim sodiščem.

Stjepan Radić: Še nikdar nisem slišal dr. Žerjava, da bi lagal, klerikalce pa slišim lagati vsak dan.

Končno je dr. Žerjav naglasil, da bi se moral organizirati poseben oddelek za sestavo proračuna, ker ga sedaj sestavljajo samo Srbijanci. Govornik izraža svoje začudenje, da minister pravde sedaj ne more dobiti zahtevanega kredita, dočim je vlada za svojih 83 sklepov v kratki dobi dobila kar 600 milijonov dinarjev naknadnih kreditov. In to še brez finančnega odbora. Končno je svetoval ministru pravde, naj pozove vse uradnike, ki so zakrivil tako površno sestavo proračuna, na odgovor, obenem pa naj imenuje posebno komisijo, v kateri bodo zastopniki iz vseh krajev države, da sestavijo proračun, odgovarjajoč faktnim potrebam.

Končno je govoril še Stjepan Radić, ki je zelo ostro kritiziral zapostavljanje sodišč v prečanskih krajih in slišal zlasti obupen položaj pravosodja v Bosni in Hercegovini, kjer so zaradi pomanjkanja kreditov odpravljali vsi uradni dnevi.

Minister pravde je nato kratko odgovarjal na izvajanja predgovorov in valil vso krivdo na finančnega ministra, češ da je nesmiselno reducirati proračun poedinih resorov. Končno je bil predlog dr. Sečurova sprejet soglasno z dodatkom, da se morajo krediti uporabljati za vsa država, zlasti pa za Hrvatsko, Slavonijo, Srem, Slovenijo, Dalmacijo in Bosno.

Odbor za pomirjenje med radikali

Seja radikalnega poslanskega kluba. — Kompromisna izvolitev klubskega odbora za razčiščenje razmer v stranki. — Zopet sta »zmagali« obe skupini

Ča je bila seja prekinjena, da se sestavi sporazumna lista odbora. V smislu strankinih statutov je bilo izvoljenih v odbor 47 članov, tako da so zastopana v njem vsa volilna okrožja, v katerih so radikali pri zadnjih skupščinskih volitvah nastopili s svojimi listami.

Na današnji seji je bilo izvoljenih 39 članov, dočim se bo o zasedbi ostalih mest razpravljalo na jutrišnji seji. Sporna so namreč ona volilna okrožja, kjer sta obstojala po dve radikalni listi, vladna in lista glavnega odbora. Gre predvsem za to, ali pridejo v odbor tudi dr. Ninčić, Boža Maksimović in Nikola Uzunović, ki so bili nosilci Vukičeviću nasprotnih radikalnih list.

Značilno je, da so po seji izjavljali i vladinovi in centumisti, da so z izvolitvijo odbora zadovoljni. Vladinovi smatrajo, da so zmagali oni, ker so v odboru večinoma njihovi ljudje, nezadovoljneži pa naglašajo, da je zmaga njihova, ker se je vršila volitev odbora po statutu in je torej zmagovalo načelo glavnega odbora. V ostalem pa naglašajo nezadovolje, da imajo v odboru najmanj 15 odločno svojih ljudi, ki bodo nadaljevali borbo proti razmeram v stranki.

Važna debata na mednarodni konferenci dela

Zeneva, 13. junija (že). Mednarodna konferenca dela je končala razpravo o poročilu ravnatelja biroja. Španski delavski delegat Caballero je ostro kritiziral stališče angleškega vladnega delegata glede mednarodnih konvencij. Delavski italijanski delegat Rossoni je obrazložil organizacijo in delovanje fašističnih sindikatov. Poljski vladni delegat Soukal je poudarjal dvojno nalogo delovanja mednarodnega biroja dela, katerega naloga je predvsem varstvo delavstva, kar zahteva čim prejšnjo ratifikacijo konvencij in predvsem širjenje delovništva. Drugič mora biro proučevati vse socialne probleme.

Ravnatelj biroja Albert Thomas je odgovarjal na razne opazke predgovornikov. Glavno delo mednarodnega biroja dela je, da se doseže čim prejšnja ratifikacija konvencij. Akoravno niso ratifikacije edine mere v državni socialni politiki, je treba vendar z zadovoljstvom ugotoviti dejstvo, da pristopa tem konvencijam vedno večje število držav. Ako je resnica, da število sledj ratificiranih konvencij ni zadostno je treba v tem smislu postopati in prožiti biroju vso pomoč, da ratifikacijo konvencij čim prej doseže. Drugi problem tega vprašanja tvorijo vzajemne obveze držav, ki so ratificirale konvencije. Zato je bila zelo ta-

žavna aplikacija člena 408 versailleske mirovne pogodbe. Nadalje je Albert Thomas razpravljaj o vprašanjih glede širnega delovništva, ki so nastala zaradi iniciative angleške vlade, da se tozadevno konvencijo revidira. Uprava biroja je izdelala tozadevne predloge. Problem je resen, ker se ne ve, ako bo mednarodna zakonodaja vsakih 10 let odgovarjala novo nastalemu položaju. Težava leži tudi v tem, ker ni preciznosti v zahtevi angleške vlade glede revizije konvencije širnega delovništva.

Končno je govornik poudarjal potrebo, da se delovanje organizacije v korist delavstva razširi v vse države bodisi s tem ali onim političnim ali gospodarskim sistemom. Govornik je zaključil med splošnim odobravanjem z željo, naj se v vsem svetu zberejo delci pravice in miru, kolikor jih je mogoče nafti. Na popoldanski seji je konferenca pričela z razpravo novega poročila komisije pravilnika, ki ga je predložil belgijski vladni delegat Maaim.

Predsedniška volilna borba v Ameriki

Kansas City, 13. junija. s. Reuterjev urad poroča: voditelji republikanske nacionalne konvencije, ki se je sestala danes tukaj, so brisali ime predsednika Coolidgea s liste predsedniških kandidatov.

Litovska afera

Litva je zopet okupirala zanimanje sveta Društva narodov, in sicer niti v svoje niti v zadovoljstvo Zeneve.

Tik pred predzadnjim zasedanjem se je napetost med Litvo in Poljsko stopnjevala tako močno, da so se bali neposrednega izbruha sovražnosti. Obmejni incidenti so se vrstili vedno pogostejše, pri tem so igrali večjo vlogo litovski emigranti, nasprotniki Wolde-marasa-Smetonovega diktatorskega režima, ki so poskušali z vpadi na litovsko stran, kar so Litovci označevali za poljsko delo. Istočasno so se na obeh straneh vršile nacionalne persekucije z zapiranjem manjšinskih šol, interniranjem posameznikov v večjem številu in tako dalje. Pesimisti so napovedovali, da se Poljska bavi z načrtom kratkoročno okupirati celo Litvo in jo anektirati, en del pa eventualno prepustiti Rusiji.

V tej atmosferi je smatralo Društvo narodov za potrebno, da intervenira. Po njegovem posredovanju sta podala Zaleski in Wolde-maras važni izjavi, po katerih je šele prenehalo med obema sosedoma vojno stanje, kar je bila pred vsem litovska koncesija, prvi znak njene pomirilnejše taktike, za kar je podala Poljska slovesno izjavo, da priznava celotnost in nedotakljivost Litve, s čimer so se najbolj avtentično demantirali glasovi o njeni agresivnosti. V zvezi s tem je apeliralo Društvo narodov na obe stranki, da v direktnih pogajanjih dosežeta sporazum, ki naj omogoči med njima normalne prometne, pravne in trgovske stike.

Pogajanja med Litvo in Poljsko so se res pričela in se vršijo v treh različnih sekcijah, ki naj obravnavajo ločeno posamezna področja interdržavnih stikov. Ali kakor se je naglasilo te dni na sejah sveta v Zenevi, kako znatnejši uspehi se pri pogajanjih niso dosegli in mora se priznati kot objektivno, da je pokazala pri tem Poljska mnogo več dobre volje nego Litva, ki se je naravnost sistematično ogibala meritornemu delu, potiskajoč neprestano v ospredje politična vprašanja. Višek je doseglo sabaotno delo Litve s tem, da je v preurejanju ustave postavilo člen, ki določa kot glavno mesto države — Vilno.

Jasno je, da je s tako izzivalno gesto Litva že ne onemogočila, pa gotovo do skrajne mere otežila uspešnost direktnih pogajanj. Zakaj vidi se, da ji gre zato, vedno in povsod predvsem naglasiti, da ne more biti pravega sporazuma med sosedama, dokler Vilno ne postane litovsko mesto.

To se je pravilno ocenilo tudi na svetovni seji v Zenevi, kjer je celota nastopila proti nemiropilnosti Litve. Ali kakor se vidi iz zadržanja Wolde-marasa, uspeha tudi ta korak ne bo imel. Fašistično-nacionalistični elementi, ki so v Kovnu sedaj na vladi, računajo očividno tudi z drugačnimi faktorji, nego je Društvo narodov. Očividno gradijo svojo politiko na premisah, da mednarodni položaj Poljske ni dovolj siguran in da jej preti nevarnost tako od nemške kot od ruske strani in da bo mogla pri tej priliki tudi Litva priti do koristi. Litva ostane tedaj element napetosti v skrajnem vzhodnem delu srednje Evrope, kar nikakor ne more biti ugodno za evropski mir, saj ostane pri tem tudi akutna opasnost, da se nekega dne naidejo v Poljski močje, ki bi hoteli napraviti konec litavskim izzivam na energičen način, ki bi seveda miru v Evropi zopet ne bil v korist.

Litovska politika je še manj simpatična, ako se vzame v račun, da tvorijo v Vilnu Litovci samo neznatno manjšino, da je okolica beloruska in da more biti potemtakem mesto sporno samo med Poljsko in Rusijo, ne pa med Litvo in Poljsko. Samo historične pravice še ne zadostujejo, zakaj če je bilo Vilno nekdaj glavno mesto Litve, je bilo pozneje tudi prestolnica Poljske, dasi le začasno. Naša doba ima za historične revandikacije premalo smisla, zato litovske kljubovalne težnje ne morejo vzbuditi simpatij, razen pri onih, ki so že itak — nasprotniki Poljske.

Napredovanje južnih kitajskih čet

Sanghaj, 13. junija. d. Južne čete so večeraj opoldne vkorakale v Tientsin. Na vseh javnih poslopih plapolajo od večeraj nacionalistične zastave in močni oddelki so zasedli postajo, vojno šolo in pošto poslopje. Kljub temu, da sta poveljujoča generala Futsohi in Nankoihsing pri vkorakanju izjavila, da prevzmeta odgovornost za življenje in premoženje inozemcev ter ukrenila vse potrebno za ohranitev miru, vlada v kitajskem delu mesta popolna anarhija. Oddelki čilskih in šantungskih čet, ki so ostali v Tientsinu, so pričeli po raznih krajih ropati ter so stalno v boju s policijo in nacionalističnimi vojaškimi patruljami. Čete, ki so se izkrcale, drže svoje pozicije; dosedaj še ni prišlo do nikakega incidenta.

General Čangčungčang se je s svojimi četami umaknil do Lutaia, 50 km severovzhodno od Tientsina. Kakor zatrjujejo, si namerava tamkaj znova zgraditi postojanko. Spričo razrahljane discipline med njegovim moštvom pa ni verjetno, da bi se še resno upiral.

Mussolinijev povratek

Rim, 12. junija. g. Ministrski predsednik Mussolini se je ponoči po večdnevni odsotnosti zopet vrnil v Rim. Tekom dneva je imel več razgovorov z zastopniki zrakoplovnega ministrstva.

Pilsudski ozdravel

Varšava, 12. junija (so.). Pilsudski je popolnoma ozdravel in prevzel zopet državne posle.

Do Italije samo korektni odnošaji

Zanimiv intervju g. Sauerweina s Svetozarjem Pribičevićem. — Sauerwein o voditeljih jugoslovenske opozicije.

— Paris, 13. junija. V večerajšnjem »Matineu« je objavljen na prvi strani intervju Julesa Sauerweina s Svetozarjem Pribičevićem, katerega je posetil o priliki svojega bivanja v Beogradu. Poročilo se glasi:

Jugoslovenska opozicija ima dva šefa, Radića in Pribičevića, oba ognjevit tribuna, ki sta se izšolala v zgodovinskih borbah Hrvatov in Srbov proti Mađarom in Avstrijcem. Bili so trije prijatelji, trije člani neprestane opozicije v budimpeštanskem parlamentu: Maniu, Hodža in Pribičević. Maniu je ministri kandidat in vodja seljakov v Rumuniji, Hodža je istotako slovaški seljaški vodja in zdi se, da se mu obeta sijajna kariera. Pribičević, ki je z Radićem vodja hrvatskih seljakov in levih-srbskih Srbov, je bil minister in bo zopet. Toda vsi trije so imeli iste metode, metode direktne akcije med množicami na zborovanjih.

Pribičević je mož energičnega in impresivnega obraza, temnih oči pod gostimi obrvi, ekspresivnih in gibljivih ust, ognjevit. Z Radićem je predsednik skupine, ki ima v parlamentu 80 poslancev. V zadnjem času je govoril na 30 shodih. Pribičević mi je dal naslednje izjave:

»Kar se tiče zadnjih incidentov, nismo bili točno obveščeni od g. Marinkovića. Obljubljal nam je, da bomo imeli z Italijo splošen sporazum o vseh vprašanjih, ki nas zanimajo. Dal nam je izjave na konferenci strankinih šefov, v katerih je naglašal, da z Italijo ne bo fragmentarnega sporazuma. Medtem pa se je g. Marinković odločil, da predloži nettunske konvencije Narodni skupščini v ratifikacijo. Vprašujemo, ali je to zadnja konvencija, ki bo sklenjena v Italijo. Postavljam problem v njegovo pra-

vo luč. V Rimu in Beogradu smo napravili Italiji koncesije, Mussoini pa nam je odgovoril s preganjanjem.

Ali vedo v Franciji, da obstoji 500 tisoč Hrvatov in Slovencev, ki žive pod italijanskim jarmom, ki nimajo nobene osnovne šole in ki nimajo niti pravice do društev s humanitarnimi cilji? Ali vedo v Franciji, da so naši plemenski bratje, ki žive v Italiji, imeli v času Habsburžanov 200 osnovnih šol in da je Italija, o kateri se govori, da je liberalna in prijateljica naše države, odklonila te privilegije, ki so poleg tega zajamčeni od Društva narodov?

Ne sme se pozabiti, da izvaja Italija v Dalmaciji politiko perfidne infiltracije in da išče tajna osvajanja. Ali se ve n. pr., da se je na zadnjem velesejmu v Milanu neki paviljon imenoval »Dalmatinski paviljon«? Toda Dalmacija ni italijanska, temveč jugoslovenska. To je simbolično.

Proti državi, ki vsak dan grozi z vojno, ki nas žali in blati, kakor je to z Italijo, se more zavzeti edino stališče korektnih odnošajev. Popolnoma je odevč, da se vsak čas sklepajo nove pogodbe, sporazumi ali konvencije, ki so v svoji osnovi lažnjive in na podlagi katerih se želi prikazati neko prijateljstvo, ki ne obstoji.

Opozicija ne želi vojne z Italijo, želi pa častnih odnošajev in ne lažljivih prijateljskih manifestacij. V ostalem ste videli našo državo. Mogli ste ugotoviti, da se je vse dvignilo proti ratifikaciji, ki so nam jo angleški bankirji usilili na Mussolinijevo prošnjo. Policija je streljala na naše diake kakor na zločince in vprašam, se je kje pripetilo, da je italijanska policija streljala na diake, ki so klicali: »Doli Jugoslavijac.

Samomor zaradi matematične naloge

Ptuj, 13. junija. Kakor po drugih srednjih šolah se je tudi pri nas končal redni pouk in so uspehi na naši državni realni gimnaziji zelo povoljni. Od vseh učencev jih je padlo le 13 in se od teh 9 iz prvega razreda. Kot privatnik je danes delal izpit iz predmeta sedmega gimnazijskega razreda Milko Jesih, sin bivšega ravnatelja »Vinarija« d. d. Proti poldnevju je izpovedal svojim tovaršim, da je dopolne slabo pisal matematično nalogo. Popoldne ob 2 bi moral polagati ustmeni izpit pri prof. Aliću. Ko se je leta odpravljaj v šolo, mu je spomota povedal mestni stražnik, da se je Milko Jesih pravkar ustrelil. Pogнал si je kroglo v sence in je izstopila na drugi strani, vendar pa je dijak ostal pri popolni zavesti. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Vrečko. Nato so ga prepeljali v bolnico, kjer je ostal še vedno pri zavesti do 7. ure, ko je nenadoma zapadel v delirij. Malo je upanja, da ga bo mogoče rešiti. Milko Jesih je bil čeden fant, lepega vedenja, in se vse mesto čudi, da je storil tak korak. Kakor se čuje, bi bil gotovo naredil izpit in je bil njegov strah popolnoma neutemeljen. Pripravljen je bil do bro, trpel pa je zaradi učenja na živceju.

Zasedanje celjske porote zaključeno

Celje, 13. junija. Razprava proti peku Zemljaku zaradi umora Cecilije Ivačičeve je trajala pozno v noč. Porotniki so po daljšem posvetovanju vprašanje glede hudodelstva roparskega umora zanikali z 10 glasovi proti dvema, potrdili pa vprašanje prestopka zoper varnost tuje lastnine v enem primeru ter zoper zakon o posesti in nošenju orožja, nakar je bil Zemljak obsojen na 14 dni zapor. Odslužil ga je v preiskovalnem zaporu, zato je bil takoj izpuščen na prosto. S tem je bilo poletno zasedanje celjske porote zaključeno. (Glej poročilo na 3. strani!)

Zopet stavbna nesreča v Pragi

Praga, 12. junija. s. Danes se je v kratkem času pripetila že tretja večja nesreča na novi stavbi. V eni izmed najvišjih delovnih cest v mestu, kjer so na mestu neke stare palače zidali novo, se je zaradi pečenih tal zrušilo ogrodje ter pokopalo pod seboj več delavcev. Dosedaj so potegnili izpod ruševin dva delavca mrtva, dočim jih 5 še pogrešajo in je malo upanja, da jih bodo rešili žive.

Velika nesreča danskega hidroplana

Kodanj, 12. junija. s. Danes popoldne se je pri nekem poizkusnem poletu zrušilo na glavni trgi v mestu vodno letalo, v katerem so bili trije vojaški letalci. Letalo se je prevrnilo v zraku, na kar so vsi trije potniki zleteli iz aparata ter se ubili. Letalo samo je brez pilotov letelo še nekaj časa, ter končno padlo v skupino otrok, ki so se igrali. Po srečnem naključju pa je bil ranjen samo en otrok.

Iz letalskega sveta

Newyork, 12. junija (ri.). O letalu »Miss Columbia«, ki je večeraj startalo za polet preko Oceana, manjka vsaka vest. Na letalu je Miss Boll in letalca le Boulthier in Argyle.

Potres v Italiji

Rim, 12. junija. s. V dopoldanskih urah so čuli v Modeni potresni sunki, ki je trajal 7 sekund. Potres je povzročil le neznatno škodo.

Raketno letalo

Berlin, 12. junija (be.). V Fuldi se je vršil prvi poskus z raketnim letalom, v katerem je bil pilot. Kakor poročajo, je poskus dobro uspel.

Smrt ruskega aristokrata

Rim, 13. junija. g. Princ Jusupov, ki je igral v ruski aristokraciji pomembno ulogo in je bil nazadnje carjev pobočnik, je tukaj umrl v 71. letu starosti.

Železniška nesreča v Italiji

Rim, 13. junija. g. V bližini Molsette se je dogodila strašna železniška nesreča. Brzi vlak je povozil avtomobil, pri čemer so bile štiri osebe ubite.

Uruguay — drugi olimpijski prvak v nogometu

Amsterdam, 13. junija. g. Danes ob 19. sta odigrali olimpijski moštvi Uruguaya in Argentine ponovno finalno tekmo. Po skrajno napeti in lepi igri je Uruguay zasluzeno zmagal z 2 : 1 (1 : 1).

Tudi angleška Indija za protivojni pakt

London, 13. junija (so.). Zunanji minister Chamberlain je izročil ameriškem odpravniku poslov Rayu Athertonu noto, v kateri izraža indijska vlada prisrčno zahvalo Zedinjenim državam za povabilo k udeležbi kot samostojna podpisnica pri protivojnem paktu. Indijska vlada sprejema povabilo in se izjavlja sporazumna z načeli ameriških protivojnih predlogov.

Drakonske odredbe na Japon-skem

Tokio, 12. junija (ri.). Vlada je sklenila objaviti proglas, v katerem preči kršiteljem javnega mira s smrtjo.

Posledice prorokovanja o koncu sveta

Belrut, 12. junija (be.). Ker so se raznesle vesti, da bo konec sveta, je nastala med prebivalstvom strahovita panika. Kakor poročajo je okrog 70% prebivalstva v neznanem strahu zapustilo mesto. Tudi v Jeruzalemu so se dogajali slični prizori.

Zlet slovanskega gasilstva

H. — Praga, 10. junija. Od 24. junija do 6. julija se bo vršil v Pragi pod protektoratom predsednice republike zlet slovanskega gasilstva. Razden vseh čl. domačih društev, ki so organizirana v 291 župah s skupno 9285 društev, se bodo zleta udeležili tudi številne delegacije vseh slovanskih narodov. Kot najštevilnejši sta prišli jugoslovenska in poljska delegacija.

Odbor zleta je izdelal podroben program za prireditve, ki bo sestojala iz gasilskih vaj in iz manifestacij; program bo izvajalo okoli 60.000 gasilcev, kar priča, v kako velikem obsegu so zamišljene gasilske slavnosti. Poleg udeležnikov vaj in manifestacij se pričakuje vsaj ista množina gostov iz vseh slovanskih držav, tako da bo v Pragi združeno ne samo vse češkoslovaško, temveč tudi znaten del slovanskega gasilstva.

Okviru zleta bo prirejena tudi mednarodna gasilska razstava v Kraljevski Obori, za katero so se prijavili številni interesi iz Francije, Belgije, Anglije in Amerike. S to razstavo bo mogoče zopet oživiti mednarodni gasilski svet, ki je med vojno prenehal in doslej ni bil obnovljen. Namen zleta slovanskega gasilstva je dokazati, da so Slovani v vsakem oziru enaki drugim narodom. Ker je v ideji gasilstva zapopadna velika misel pomoči bližnjemu v nesreči in brezplačne službe za skupnost, bo ta zlet dokumentiral živo pomovanje obzanske vzajemnosti slovanskih narodov ter razumevanje za potrebo mednarodne organizacije samopomoči.

Sporod slavnosti je zelo obsežen in je v glavnem sledeči: V nedeljo 24. junija, na prvi predzletni dan, prirede praške in okoliške župe vaje z brigadnicami in lestvami, njih naraščaj pa proste vaje. Isti dan bo vzorizorja samaritanska scena, predstavljajoča pomoč pri požaru kinematografa. Glavne slavnosti pa se začno 1. avgusta. Ta dan se bo vršila na sokolskem Stadionu telovadba moč in žena, obenem pa se bo vršila scena 8 slik, ki alegorično predstavljajo najprej mirno dnevno delavno življenje, ki ga nenadoma razburka požar. Nastane zmešnjava in strah, dokler ne prihitijo gasilci, da zatro ogenj, nakar se spet plogloma vrne mir in red. Pri tej sceni bodo sodelujoči obdelani v rdeče, bele in modre obleke, predstavljajoče ogenj, vodo in gasilstvo, nakar se po zaključku vstaje tako, da formirajo čl. državno zastavo.

Dne 5. julija bo zopet slavnost v Stadionu; dopoldne pa se vrši v dvorani magistrata občni zbor Zveze slovanskega gasilstva, dalje mednarodni kongres gas

Naši kraji in ljudje

Jules Sauerwein v Ljubljani

Razgovor s slovitim francoskim novinarjem

V torek zvečer je prispel v Ljubljano g. Jules Sauerwein, direktor «Matina». Nastanil se je v hotelu «Unionu». Včeraj dopoldne so ga posetili nekateri ljubljanski novinarji, s katerimi se je razgovarjal o namenih in vtisih svojega potovanja po Jugoslaviji.

G. Sauerwein spada med prve kapacitete francoske in moderne žurnalistike sploh, je tipičen novinar — reporter velikega, svetovnega formata. Njegovo ime je splošno znano, njegovi članki in njegove informacije vzbujajo vedno največje zanimanje ne samo v bralski javnosti, marveč se upoštevajo tudi v diplomatskih krogih. Zlasti se je odlikoval pred meseci po svojih razkritjih v madžarski filizifikatorski aferi. Tudi poznejša njegova anketa v Italiji je vzbudila veliko senzacijo.

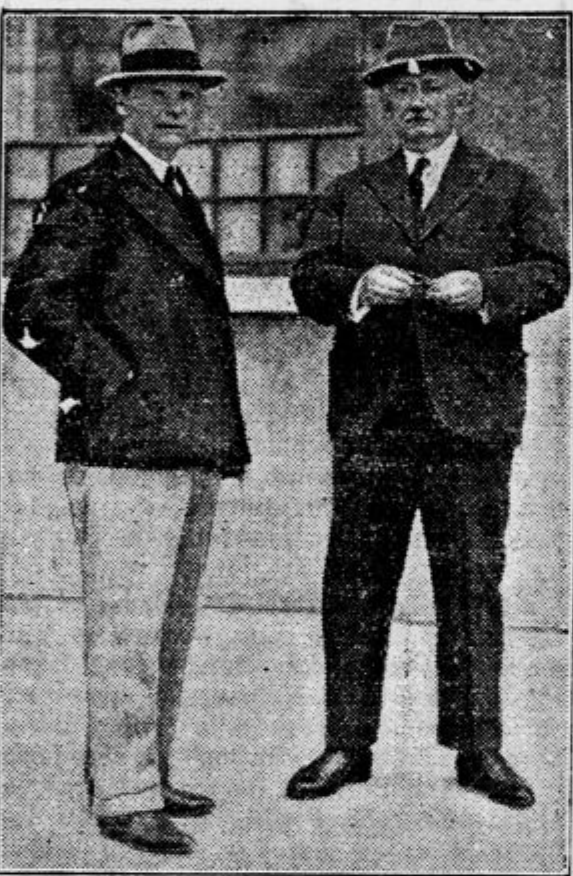
Direktor «Matina» je prav ljubeznivo, vendar jako oprežno in premišljeno odgovarjal na vsakovrstna vprašanja, ki so mu jih stavili novinarji. Pri tem je pokazal, da je kot novinar-reporter bolj vaje spraševati kot odgovarjati. Povod njegovega prihoda v Jugoslavijo je bila napetost med Italijo in našo državo in zlasti nedavne demonstracije proti ratifikaciji nettunskih konvencij in proti italijanskim izizvajanjem v Zadru, Rimu, Benetkah in drugod. G. Sauerwein je izjavil, da so v inozemstvu in tudi v prijateljski Franciji te dogodke tolmačili mnogo huje, nego se je on o njih na lastne oči prepričal. Neki francoski list je celo zapisal, da je po demonstraciji Beograd tak, kakor je bil po bombardiranju med vojno. G. Sauerwein pa se ni mogel prepričati o ničemer drugem, kakor o popolni enotnosti in enodušnosti vseh delov Jugoslavije napram italijanski politiki. V Bosni ga je posebno iznenadila velika moralna solidarnost muslimanov z ostalimi Srbi, Hrvati in Slovenci. Povedal je, da je prepričan, da bo parlament ratificiral nettunske konvencije še pred koncem junija.

Na vprašanje našega urednika, ali je opazil v Dalmaciji kako znatno italijansko prebivalstvo, je rekel, da je pač videl nekaj Italijanov v Splitu, da pa ve, da je ta manjšina brezpomembna v primeri s kompaktno slovensko in hrvaško manjšino med Ljubljano in Trstom. Dejal je, da mora sedaj odpotovati naravnost v Pariz, da pa bo ob drugi priliki skušal obiskati našo Primorje in se prepričati o upravičenosti pritožb proti italijanskemu odnosedu do našega režimu. Zelo se je čudil, ko so mu novinarji povedali, da postopa Italija proti našemu življenju v Primorju še huje, nego proti nemškemu v Južnem Tirolu.

Na vprašanje našega urednika, kakšne vtise je dobil pri svojem zadnjem potovanju po Italiji in ali je prepričan, da bo Italija pokazala po eventualni naši ratifikaciji nettunskih konvencij ena-

ko dobro voljo napram Jugoslaviji, je g. Sauerwein dejal, da mu je jako težko odgovoriti. Prepričan je sicer, da tudi v Italiji ne mislijo na vojno, kakor nihče ne misli nanjo v Jugoslaviji. Smatra pa, da je italijanska politika razumljiva v toliko, ker je bila Italija na mirni konferenci zastopljena. «S tem nočem reči, da bi morala dobiti še več jugoslovenskega ozemlja, pač pa bi ji morali dati kako primerno kolonijo, kamor bi lahko pošiljala svoje preštevilo prebivalstvo. Italija sama sebe smatra za velesilo in so ji ta značaj priznale tudi ostale velesile, čuti pa, da jo tretirajo kot silo drugega reda.» Naš urednik je nato omenil, da se je kraljevina Italija v svetovni vojni izkazala za velesilo druge vrste in da se Italijani mnogo raje izseljujejo v bogate in urejene dežele, kot je Amerika, Francija in tako dalje nego v zapuščene lastne kolonije. Tudi po eventualnem razširjenju italijanske kolonijalne posesti bi se tok italijanskih izseljencev ne obrnil drugam. G. Sauerwein je menil, da je večina prekmorskih držav že prenaseljena z italijanskimi naselenci in se problem lažje ekspanzije ne bo mogel rešiti drugače kot z revizijo dosedanje razdelitve kolonij.

O splošnih vtisih, ki jih je dobil v naši državi, je nakratko izjavil, da so mnogo boljši, nego je pričakoval. Po prijaznem slovesu od novinarjev je nato g. Sauerwein odšel na obiske v spremstvu g. dr. Pretnarja ter se popoldne odpeljal na Bled. Zvečer je odpotoval skozi Jesenice, Tirolsko in Švicco v Pariz.

Jules Sauerwein v razgovoru s predsednikom Jugosl. Matice dr. Pretnarjem

Proslava 60letnice skladatelja Schwaba

V prijaznem Celju bo proslavilo v soboto zvečer Celjsko pevsko društvo 60letnico dr. Antona Schwaba, svojega dolgoletnega pevovodje s slavnostnim koncertom v veliki dvorani Celjskega doma. C. P. D. obstoja že nad 30 let in je pred vojno v časih narodnih bojev ter petja zgolj iz gojitve narodne zavestnosti in družabnosti jako procvitalo. Med vojno in po prevratu je bilo skoraj vedno v krizi. Nekaj časa je lepo delovalo pod pevovodjo C. Pregljev, nato pa zopet zamrl.

V marcu letošnjega leta je prevzel mesto pevovodje pri C. P. D. g. Josip Segula, absoluten ljublj. konservatorija in učitelj glasbe, društvo je oživelo, zbor se je reorganiziral in v soboto zvečer nam pokaže prve uspehe svojega stremjenja in truda. Steje okoli 50 pevcev in pevk in bo izvajal jubilarne skladbe: «Moji devočici», «Zvonovi» in «Zdravo Marjono». Vbenek se je na sporedu spomnil 50letnice vinaka Vodopivca ter bo izvajal njegova dva mešana zbora «Vipavska» in «Ves dan je pri oknu stala», dalje 50letnice Antona Lajovca z njegovimi «Pastirki», «Kišo» in «Kropar».

ja, ter 50letnice Emila Adamiča z njegovimi zbori «Kaj ti je, Močja?», «Pred spajnem» in «Kresovale tri devojke». Na koncertu nastopi kot solistinja g. Zinka Lovrečeva, absolutenka ljubljanskega konservatorija, gojenka g. Fodranspergove.

Nadejamo se, da bosta Celje in ves Sp. Stajer radevolje prihitela na ta slavnostni koncert ter s tem izrazila Celjanu-jubilantno, zasluženemu dr. A. Schwabu svojo hvaležnost za njegovo glasbeno delo, zboru C. P. D. in njegovemu ambicioznemu pevovodji g. J. Seguli pa priznanje za trud in uspeh.

Smrt popularnega gledališkega umetnika

Po daljšem bolehanju je predvčerajšnjim umrl v Beogradu Milorad Petrović, eden najpopularnejših in najbolj priljubljenih igralcev starejših srbske generacije. Ugasnilo je njegovo življenje tiho in osamljeno v bohemski Skadarliji, kamor se je preselil po brezuspešnih naporih, da bi do kraja svojega življenja vzdržal na deskah, na katerih je toliko let uspešno in častno vršil prosvetno misijo.

Dopolnil je 63 let, od tega je 45 let bil v službi Talije, neprestano delaven, intenziven, nadarjen in plodovit v svojih številnih kreacijah. Deloval je v beograjskem gledališču in dolgo vrsto let v Skoplju. Po prevratu je začela njegovo močno telo razjedati tuberkuloza. Milorad Petrović se je iz Južne Srbije preselil ubit po naporih v prestolnico, da umre v mestu, kjer je njegova množestrska in močna umetnost ubrala najlepše latorike. Nekdaj toliko slavljene in priljubljene Milorad Petrović, čigar same kreacije «Gijda» in «hajduka Veljaka» ostanejo nepozabne zgodovinski srbske gledališča, je v prestolnici padel v pozabljenosti in umiral je tiho ob edini utehi svoje zveste žene in tašče. V dne, ko mu je smrt bila vedno bolj blizu, je s poslednjimi besedami izrazil svojo bolelost: «Nikogar ni ob moji postelji, žal mi je mojih starih tovaršev.» Nato je padel v agonijo.

Pogreb Milorada Petrovića se je vršil včeraj popoldne ob 16. Udeležili so se ga skoro korporativno člani Narodnega gledališča, razni zastopniki in mnogo izmed njih, ki so ga nekoč gledali in občudovali na pozornici. Spremili so ga do one grobnice, kjer že dolgo snivata svoj večni sen nepozabna gledališka umetnika Jovanović in Cvetić, ki sta nekoč s Petrovićem trpela, se veselila, plakala in umirala na beograjskem odru.

Obup pred maturo

Tragična smrt realnega maturanta Maksa Eržena iz Rožne doline.

Ljubljana, 13. junija

Blizu se konec šolskega leta in marsikateri dijak v skrbih čaka spričevala. Osmošolci stoje tik pred maturo, na katero se večina pripravila z vso vestnostjo. Teme-ljiti študij, ki ne dovoljuje razvedrila, razvema marsikateremu prevestnemu dijaku živce, da res trpi na zdravju.

V Rožni dolini in okolici je danes zjutraj povzročila nenavadno senzacijo tragična smrt realnega maturanta, 19letnega Maksa Eržena, sina pismoše, stanujočega v Rožni dolini na cesti IV. št. 17, ki bi moral čez 4 dni polagati zrelostni izpit. Maks, ki je bil vzorno vreden in natančen, se je pripravil za maturo z veliko pridnostjo ter je študiral vse noči. Nočni študij mu je seveda močno razkrajil živčevje in Maks je postajal zadnje dni strahovito razdražljiv in nervozen. S preserenim Maksom je trpela vsa družina ter mu priporočala, naj se pomiri in omeji v svojem učenju. Dijak pa ni ubogal in je slonel pri knjigah še nadalje pozno v noč. Ker je dobil Maks zadnje dni par živčnih napadov in se je zdelo očetu, da itegnje fanta prevneti študij popolnoma uničiti, se je včeraj odločil ter odšel z Maksom v mesto k zdravniku, ki je dijaka temeljito preiskal in končno svetloval, naj vsako naporno učenje opusti in maturo za nekaj časa odloži. Fantu pa zdravnikov nasvet nikakor ni šel v glavo in je postal zaradi tega še bolj razburjen.

Z očetom sta se nato vrnila domov v Rožno dolino. Maks je odšel v sobo in dolgo časa nekaj tuhtal. Proti večeru je postal vedno bolj razburjen in je plahotal po stanovanju sem in tja. Oče ga je pričel tolažiti, tedaj pa je jel Maks zopet v živčnem napadu kakor brez uma skakati po kuhinji. Kazal je povsem znake abnormalnosti in je čez čas izginil iz hiše. Čim so domači opazili, da Maksa ni doma, so hiteli za njim in ga zasledovali proti Rožniku. V bojazni, da si stori kaj zlega, so ga iskali oče, bratje ter sestre po Rožniku vso noč in še tekom današnjega dopoldne. A zaman! Vrnili so se domov v veliki bojazni, da je Maks zanje izgubljen. Njihova slutnja se je, žal, obistnila na skrajno tragičen način.

Ko sta zjutraj okrog 4.30 odhajala pose-

večer gledališče do zadnjega kotička, saj bo to zadnji operni nastop ravnatelj Mitrovića in vsega opernega ansambla.

«Idioti na mariborskem odru. Te dni se uprizori v Mariboru zadnja dramska premijera tega leta, dramatizacija Dostojevskega «Idiota» v režiji gosp. Pregarja.

Recitacijski večer v Jakičevem paviljonu. Ob veliki udeležbi občinstva se je snoči vršila prva zanimiva literarna prireditev, kakor je doslej Jakičev paviljon ni poznal. Skupina mladih književnikov je recitalna izbore iz svojih pesnitev, skušajoč navezati tako ožje stike med občinstvom in književniki. Bratko Kreft je v dobrem, zgoščenem uvodu orisal glavne znake nastopivših literatov, in tudi sam je prečital svojo močno Balado o Lenčici, ki je izvala živ odmev. Karlo Kojančič je čital iz svoje zbirke «Večna plamenica», v kateri je izražen krepak odziv moderne pesnika na sodobnost. Za njim je nastopil Miran Jarc z odlomki iz «Človeka in noč», s katerim je podal bistvene stvari svoje kozmične poezije. Iz krute realnosti je nastala proza Angela Cerkvenika, ki uvaja namembno grotesknost, najbolj skladno s kaotičnostjo sedanosti. Iz prav take realnosti so privrle pesmi Toneta Šelharja, ki je glasnik ponižanih in razčlenjenih borec za pravico. — Večer je potekel v splošno zadovoljstvo poslušalcev in želeli bi še več takih prireditev, ki obude in povečajo pri občinstvu zanimanje za književnost.

stnika France Peterca in Anton Oven, oba iz Dravlj, na košnjo, sta presenečena zapazila v Ravniharjevem kozolcu, 500 korakov od glavne ceste na dravelskem polju, viseti mladega človeka. Pogled na obešenca je oba močno presunil. Oven je mladega obupanca takoj odrezal in ga položil v travo. V najboljši domnevi, da rešitev še ni prepozna, sta ga skušala spraviti k življenju. Ker pa je vse njuno prizadevanje ostalo brezuspešno, se je Oven odpeljal s kolesom v Sp. Šiško ter prijavil dogodek na stražnici. V Dravlj se je takoj podal policijski nadzornik g. Močnik, nakar je prispel tjakaj tudi policijski zdravnik dr. Avramović, ki je ugotovil, da je morala smrt nastopiti že okrog tretje ure zjutraj. Pri mrtvцу, ki ni imel s seboj nikakih dokumentov, iz katerih bi bila razvidna njegova identiteta, so našli samo radirko, kratek svinčnik, pero in mal ključek. Obešil se je na naramnice in kravato.

Ko je oče Maksa Eržena okrog 21. priljavil pobež svojega sina policiji, je bilo kmalu pojasnjeno, da obešenec v Dravljah ni nikdo drugi, kakor ubogi maturant. V mrtvašnico na dravelsko pokopališče je prišel že okrog 11.30 oče s hčerko. Ob pogledu na mrtvega sina, za katerega je plemeniti oče toliko žrtvoval, sta se oba s hčerko brldko razlojila in so se odigrali v mrtvašnici v srce segajoči prizori. Truplo obupanega dijaka, ki so ga v Rožni dolini in okolici, pa tudi v šoli zaradi njegove skromnosti, vestnosti in mirnega značaja vsi zelo spoštovali, bodo prepeljali v Rožno dolino, odko-se bo vršil pogreb na viško pokopališče.

Gradnja ceste v dolini reke Radovne

Pred kratkim se je pričela graditi cesta od vasi Krnica pri Gorjah po dolini reke Radovne do kraljevega lovišča v Zg. Krmi. Od Krnice do elektrarne KID v Sp. Radovni se temeljito popravljata stara cesta, od tu naprej proti Krmi, pa se gradi v dolžini 9 km nova cesta, ki bo 3 do 5 m široka s številniki izogibalšči, tako, da bo primerna za vsak promet. Cesta se gradi na račun občine v Gorjah s primerno državno subvencijo, stroški za gradnjo so proračunani na okroglo milijon dinarjev. Tehnično vodstvo pri gradnji ceste je poverjeno Šumski upravi na Bledu. Zaposlenih je pri gradnji zaenkrat okrog 40 delavcev, katerih število se bo še znatno zvišalo, tako da bo cesta lahko tekom enega leta popolnoma dograjena. Z dograditvijo te ceste bo naša divna Gorenjska zelo mnogo pridobila, kajti na mestu sedanega zaslinega kolovoza, dobimo lepo alpsko cesto, s katero se odpira zlasti avtomobilizmu nov svet. V projektu je tudi, da se ta cesta v Zg. Radovni združi z ono, ki vodi iz Mojstrane in katero nameravajo temeljito preurediti. S tem bo postavljena ena najlepših cest na Gorenjskem, po kateri bo omogočen dostop avtomobilistom v osrčje Triglavskega pogorja, tako z Bleda, Mojstrane in Kranjske gore. Pa tudi v gospodarskem pogledu se bo s to cesto mnogo pridobilo, ker ob cesti leže ogromni še neizrabljeni kompleks gozdov, katerih eksploatacija bo s to cesto v vseh pogledih olajšana.

Porota

Celje, 13. junija.

Obsodba vlomilcev Grebenska in Jelena

Po prečitaniu obtožnice državnega pravdnika, ki smo jo prinesli že včeraj v izveščku, sta bila zaslišana obtoženi Grebenski in Jeleni, ki sta razen enega priznala prostodušno vse vlome in tatvine. Zasliševanje prič ter plaidoyerji držav. pravdnika in obeh zagovornikov so trajali v noč, tako da je predsednik porotnega sodišča razsodbo razglasil šele po 10. uri zvečer. Porotniki so glavna vprašanja glede hudodelstva tatvine potrdili, nakar je bil Grebenski obsojen na 6. Jelen pa na 5 let težke ječe. Po prestani kazni bosta oba oddana v prisilno delavnico.

Misteriozni roparski umor Cecilije Ivačičeve in cerkveni rop

Alojz Zemljak, 36letni oženjeni pekovski mojster in posestnik v Stari vasi pri Vidmu, je obtožen hudodelstva roparskega umora in tatvine. Obtožnica, ki je zelo obsežna, pripoveduje: Dne 27. oktobra 1927. zjutraj je prišel Anton Stefančič, dlnar v gostilno Cecilije Ivačičeve, 78letne posestnice v Stari vasi, da bi ji nasekal drv. kakor mu je prejšnji dan naročila. Bilo je še zelo rano in čudno se mu je zdelo, da je našel vrata odprta, gostilničarke pa od nikoder, dasi jo je klical in iskal po vseh prostorih. Le v njeno spalnico ni šel. Hitel je k sosedom, ki so šli gledat v hišo in našli Ivačičevo z razbito glavo mrtvo v postelji. Pozvali so takoj orožnike, ki so ugotovili, da je bila Ivačičeva ubita z lastno sekirjo, s katero je ropar vrgel iz tečajev tudi zunanja vrata. Po sobi je bilo vse razmetano in prebrskano. Na stolu so ležale platnice neke knjige, v katero je spravljala Ivačičeva svoj denar. Tudi iz škaflice, v kateri je hranila denar za svoj pogreb, je vse izginilo. Njen sin Franc Ivačič, uradnik v Vidmu, je zagotovil, da je morala imeti njegova mati najmanj 5000 Din pri hiši, ker je hotela plačati vinski most, katerega je imel pripeljati neki kmet.

Orožniki so najprej zaslišali dlnarja Antona Stefančiča, a se je kmalu izkazala njegova nedolžnost. Vsi ljudje ga opisujejo kot zelo poštenega človeka. Morilec je moral biti na vsak način kak domačin, ker je pustil nedotaknjene hranilne knjižice in srebreno jedilno orodje, kar bi tujec prav gotovo pobral. Četrti dan po umoru je prejela orožniška stanica v Vidmu anonimno pismo, da Stefančič ni kriv umora, pač pa drugi sosed preko ceste, pek Alojz Zemljak. Leta je sam kazal tako anonimno pismo sosedom in končno orožnikom, v katerem mu neki njegov prijatelj piše, da ga imajo na piki in mu svetuje, naj se skrije ter ga vabi naj pride v soboto zvečer na avski most, kjer mu bo vse povedal. Zemljak je res šel na most in se delal, kakor bi koga čakal. Vse to Zemljakovo ravnanje je toliko povečalo sum, da so ga orožniki aretirali. Njegova žena sama je zatrjevala okrog, da je pustil Zemljak omenjeni dve pismi sam pisati. Sploh je žena kazala od dneva, ko je bil Stefančič izpuščen na prost, neko čudno potrtost in razburjenost. Govorila je o možu, da je on ubil Ivačiče-

MAGNA PURGA

Urejuje najbolje prebavo!
Čisti želodec in čreva brzo in ugodno!
1 omo! pa vseh lekarnah Din 4.—

Otvoritev letne seziye v kinu IDEAL!

Popolnoma novo! : : : :
: : : : Prvič v Ljubljani!
Danes premijera izvrstnega Nordisk-filma

Velika žrtev

Krasna vsebina! Najboljši igralci!
Predstave ob 4., pol 8. in 10.
Globoko znižane cene.

Prvovrsten program! KINO IDEAL

vo ponoč in da je sploh vse ukradel, kar je dosegel. Pravila je, da je bil v zvezi s cigani, katerim je dal 35.000 kron. da mu prinese vrečo ukradenega denarja, katerega po stari ciganski šegi ne smejo porabiti za sebe. Tudi je obdolževala moža, da je on ukradel v videmski cerkvi monštranco, dva ciborija in dva kelih. Ravno ta cerkvena tatvina ji je šla tako k srcu, da je postala vsa zbegana. Vse to je žena večkrat in različnim ljudem pripovedovala, pa zopet takoj ovrгла. Smatrali so, da ni pri pravi pameti, toda zdravniki so ugotovili, da je popolnoma zdrava in normalna. Vest jo je tako pekla, da je skočila v Savo, a so jo še pravočasno rešili. Ob neki priliki je rekla, da bosta oba z možem obešena. Hoda je dolgo časa vsako noč ob pol eni klicati sosedu Lapuhove, da naj ji odprejo, ker jim hoče vse po resnici povedati. Na vprašanje, zakaj hodi vselej ravno ob pol eni po polnoči, je rekla, da je bila ravno ob tej uri Ivačičeva ubita.

Tudi čletni Zemljakov sinček je vedel povedati o monštranci, katero je oče skril na hribu v grmu, a so jo potem cigani odnesli.

Nekoč je prišel k Zemljakovi 50 do 55 let star možič, ki se je izdal za jetniškega paznika Ivana Zupančiča iz Celja. Ponudil se ji je, da bo pripomogel Zemljaku k begu in da mu bo preskrbel tudi dokumente, da bo lahko pobegnil preko meje v Gradec. Ivačičeva je nasleda na vahanu in mu dala 2000 Din in možovo obleko.

Veliko število prič potrjuje, da je Zemljakova vse to ponovno pravila sosedom. Razprava je bila zelo napeta in jo je občinstvo zasledovalo s posebnim zanimanjem. Dokazovanje se je zaključilo ob 7. uri zvečer, nakar sta pričela govoriti državni pravdnik in zagovornik.

Maribor, 13. junija.

Zaradi uboja

sta pred poroto komaj 17letni hlapec Jakob Červek in 20letni kočarski sin Jakob Dvoršak, oba iz Zgornje Korene pri Mariboru. Letos koncem aprila sta z drugimi fanti vred popivala v nekem vinočetu v Koreni. Ko je vino stopilo mladencem v glavo, so se začeli pripraviti in malo je manjkalo, da se niso stegli. Končno so se ločili ter razšli na razne strani. Ko sta bila Červek in Dvoršak že preje daleč od vinočeta, sta zaslišala prepevanje in ukaz nje. Červek je izruval trtni kol, nato sta se pa oba vlegla ob cesti na prežo. Vinjenega fanta, ki se je priigugal po cesti, je Dvoršak zgrabil za prsa, Červek pa z vso silo udaril s kolom po glavi. Napadeni, ne ki Karol Markovič se je še privlekel blizu prve hiše, kjer so ga drugo jutro našli mrtvega.

Današnja porota je vodil viš. dež. sod. svetnik Stergar, votanta sta bila dež. sod. svet. Lenart in okrajni sodnik Mikluš, zapisnikar g. Levstik, obtožbo je zastopal držav. pravdnik dr. Zorjan, Červeka in Dvoršaka pa je zagovarjal odvetnik dr. Lipold. Ker so porotniki z 8 glasovi zanikali krivdo obeh obtožencev, je porotni senat ob 11. proglasil oprostilno sodbo. Pravdorek porotnikov je vzbudil v dvorani precejšnje presenečenje.

Umor v Gajevcih pri Ptuj

Lani 27. decembra zvečer so našli ob poti blizu hiš v Gajevcih mrtvega posestnika Ivana Znidariča. Bil je zaboden v levo stran prs s močnim nožem ali s kakim drugim podobnim predmetom. Njegova hči Zofija je takoj osumila umora svojega bratrance, 23letnega Franca Znidariča. Franc Znidarič stoji danes pred mariborsko poroto, obtožen hudodelstva zaravnega umora, kojega motive razlaga obtožnica takole:

Franc je imel s svojo sestrično Zofijo ljubavno razmerje, ko je pa imel z njo že otroka, si je pa izbral drugo ljubezen. Zofijin oče, Ivan Znidarič je bil varuh nezakonskega otroka in se je moral pravitati s Francem, ki ni hotel plačevati alimentov. Malo pred umorom so bili pri sodišču v Ptuj, da bi se poravnali glede enkratne odpravnine. Do poravnave pa ni prišlo in sta se oba Znidariča sovražno razšla. Ivan Znidarič se je vračal s svojo hčerko po eni, Franc Znidarič pa po drugi poti domov. Starega Znidariča je vodila pot mimo hiše, kamor je zahajal Franc Znidarič k svoji nevesti. Zofija je očeta še svarila, naj se Franca izogiblje, oče se pa za svarilo ni brigal ter šel svojo pot. Zofija se je odpravila proti svojemu domu. Po nesrečni ljubezni s Francem se je namreč poročila. Tudi njen mož je svetoval Ivanu Znidariču, naj se Franca ogiblje. Hči se ni prišla domov, ko je slišala streljanje. Takoj je mislila, da se je očetu nekaj zgodilo. Njene težke slutnje so se uresničile. Franc Znidarič zanika umor, ne more pa podati dovoljnega alibi. Poleg sovraštva do Ivana Znidariča je zanj obtežilo tudi to, da so nekateri opazili pred zločinom pri njem orožje ter da je par dni poprej pri nekem sosedu brusil tri bajonete.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 8.

Četrtek, 14.: Zaprtlo.
Petek, 15.: «Svejk». Gostujo. goep. Josip Gradiš — Daneš. Izven.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 8.

Četrtek, 14.: «Dekle zlatega zapada». D.
Petek, 15.: Baletni večer. Poslovilni večer gđ. Wisiačkove in gosp. Vlčka. Izven.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 8.

Četrtek, 14.: «Puščavnikov zvonček». D. Ku-poni. Zadnjič.
Petek, 15.: «Jesenski manevri». Poslovilni večer gđ. Lubejeve in gosp. Bratruž.

Zadnja letošnja dramska predstava v Ljubljani bo v petek, dne 15. t. m. Uprizori se «Dobri vojak Svejk». Pri tej predstavi gostuje član mariborskega Narodnega gledališča gosp. Gradiš — Daneš, ki je kreiral ulogo Svejka v mariborskem gledališču z največjimi uspehom. Predstava se vrši izven gledališkega abonmaja.

Puceinijeva opera «Dekle zlatega zapada» se poje na ljubljanskem odru poslednjič v letošnji sezoni v četrtek, dne 14. t. m. Pri tej predstavi nastopi zadnjič na našem odru gosp. Pavel Holodkov, ki je tri leta

sodeloval z najlepšimi uspehi v ljubljanski operi. Gosp. Holodkov odide na nov angažma na Narodno pozorišče v Beogradu. Predstava se vrši za abonente reda D.

Baletni večer v ljubljanski operi. Zadnji baletni večer letošnje sezone bo v petek dne 15. t. m. Ta večer je obenem poslovilni večer gosp. Vavčarja Vlčka in gđ. Lidije Wisiačkove. Na sporedu so Capriccio Espagnole, soloplesi gđ. Wisiačkove in gosp. Vlčka; Balatkov Orijentalna suita in pa Piernejeve impresije iz Musichala. Baletni večer je izven gledališkega abonmaja in velja znižane operne cene.

Premijera Straussove opere «Salome» v ljubljanski operi se vrši v ponedeljek zvečer. Preložit se je morala iz sledečega razloga: orkester Narodnega gledališča je v nekaterih instrumentih navezan na pomoč godbenikov dravske divizijske oblasti. Ta pa je danes službeno obvestila gledališko upravo, da dne 16. in 17. t. m. ne more dati svojih godbenikov na razpolago operi, ker je oba dneva vojna muzika v celoti drugje angažirana. Z ozirom na to bo premijera «Salome» šele v ponedeljek.

Mariborska opera se poslovila menda za vedno v četrtek, 14. t. m. Da bo slovo lažje, si je izbrala velezabavno in melodijno komično opero «Puščavnikov zvonček». Na mariborski publiki je, da napolni vsaj ta

Srečke 16. kola

drž. razredne loterije

za Ljubljano VII, Šiška

so cent. igralcem od danes dalje na razpolago v ekspozituri »Jutra« na Celovški c. 53, ter prosimo vse one, ki jim je ta urad blizu, da naročijo srečke v ekspozituri »Jutra«, da se razbremenijo poslovnih lokalov Zadruga hranilnice na Sv. Petra cesti št. 19.

Ostale naročnice srečk pa prosimo, da si nabavijo srečke v oglašnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici št. 4 ali pa v naših poslovnih lokalih.

Zadruga hranilnica, r. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19.

Domače vesti

* O odpravi potnih vizumov med Češko-slovaško in Jugoslavijo javlja konzulat češko-slovaške republike v Ljubljani uradno, da so od 15. junija t. l. ukinitelj potni vizumi med Češko-slovaško republiko in kraljevino SHS. Potniki se bodo odslej izkazovali le z rednim veljavnim potnim listom.

* Materinski dan in Narodni ženski savez. Zveza slovenskih ženskih društev se prav iskreno zahvaljuje vsem onim, ki so sodelovali pri proslavi »Materinskega dne«. Zlasti se zahvaljuje vabljenim gostom, da so upoštevali človekoljubni namen akademije in se je niso samo osebno udeležili temveč tudi z denarnimi prispevki dokazali, da cenijo požrtvovalnost članice naših ženskih društev. Po končani zbirki podajamo obracun: dohodki (akademija 7501.65 Din, zbirka 6998.35 Din skupno 14.500 Din); stroški (gledališče 2000 Din honorarji 4000 Din in mali stroški 577.25 Din skupno 4577.25 Din). Čisti dobiček torej iznosa 9922.75 Din. Na podlagi prošnje, ki ji je savez ob tej priliki prejel, so razdelila posamezna društva približno vsoto, ki so jo zbrale njih članice, največji del je seveda pripadel »Kolu«. Da se občinstvo, ki je tako radevolno prispevalo k zbirki, prepriča, kako se je denar nepristransko in pravilno uporabil, bo savez kadar prejme vsa potrdila, javil v časopisju kdaj in kje bo obracun s seznamom podpor na vpogled. Prošnje Saveza na občinski svet in na oblastno skupščino, ki ji je ob tej priliki vložil na obe korporaciji za večjo denarno podporo ženski bolnici bi jo uporabila kakor lani za pomoč v blagu onim bednim materam, ki ob izstopu iz bolnice po porodu nimajo nikake pomoči, še niso rešene.

* Udruženje trafikantov za Slovenijo nas prosi za objavo naslednjega poziva: V zadnjem času se pogosto dogaja, da krošnjariji in prodajajo nekateri trafikanti, predvsem ljubljanski, na vseh koncih mesta kolke in znamke, in da dajejo večjim odjemalcem polovično ali pa četrtinsko provizijo. Postopanje teh trafikantov je po zakonu prepovedano in kaznivo. Odbor Udruženja trafikantov za Slovenijo ima vsa imena teh trafikantov, ki delajo na škodo svojih stanovskih tovarišev, strogo v evidenci in jih poziva, da prenehajo s tem nedovoljenim razpečevanjem kolokov, v nasprotnem primeru pa bo Udruženje nastopilo zakonito pot.

* Smrtna kosa. V bolnici v Celovcu je umrla na posledicah operacije gospa Josipina Čuš, žena poštnega upravitelja g. Jakoba Čuša v Murški Soboti, v starosti 33 let. Prepeljali so jo na Vrbo ob Vrbskem jezeru in jo položili k večnemu počitku. — V Vojniki je umrla gospa Marija Zottel, roj. Jallenz, trgovčeva vdova in posestnica, v starosti 80 let. — V Mariboru je včeraj umrl g. Anton Vochan, čin. revizor drž. žel. v p. Dopolnil je 63 let. Pogreb se bo vršil danes ob 16 iz mrtvašnice na Pobrežju. Pokojnik blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Dobrotec ob smrtno podporno društvo poštinih namestencev, obveščala svoje člane, da je v prvem četrtletju tega leta na novo pristopilo 52 rednih in 22 izrednih članov, skupaj 74 članov. V skupino »B« Dobrotec je letos pristopilo 750 članov. Podoba je, da bo skupina »B« šela že letos najmanj 1000 članov. In s tem številom naraste ob smrtna podpora za člane obeh skupin na 10.000 Din. Za člane, kateri so 45 let prekorčili je čas za pristop k skupini »U« do 30. junija 1928. — Hitro naraščanje števila članov priča, da je našlo to človekoljubno društvo med poštinih namestenci popolno razumevanje in uvrščanje.

* Nova poštna knjiga. Janko Tavzes, tajnik na poštinem ravnanstvu ljubljanskem je izdal knjigo: Francuski obrasci za mednarodni saobračaj pošta, telegrafa i telefona sa račnikom. V knjigi so v našem in francoskem jeziku naslednja poglavja: naslovi uprav, katerim se pošiljajo poizvednice, nazivi držav, poizvedovanje po navadnih pošiljkah, poizvedovanje po pripadnih pošiljkah, paketi in vrednostna pisma, neizročljive pošiljke, odjave za vse mogoče primere, brzotjavne službene notice, medsebojna pojasnilevanja na mednarodnih krojavnih in telefonskih pogledih. Knjiga je dodan še slovar. Za naročnike, kateri že imajo slovar je cena knjigi 40 Din, za nove

naročnike pa 50 Din. Knjiga je stvarno in slovniško dovršeno delo.

* Starec se polli s petrolejem in zažgal. V Subotici je 60 letni Andrija Cvetović skušal izvršiti samomor s skokom v vodnjak, a so ga v zadnjem trenutku rešili. Samomorilnih misli se kljub temu ni otrese. V to rek dopoldne, ko ni bilo nikogar doma, se je polli s petrolejem, se zažgal in vžlel v posteljo. Sosedje so to opazili in ogenj pogasili. Starec je dobil tako hude opekline po vsem životu, da bo težko ostal pri življenju.

* Tragedija bivšega francoskega legationarja. V Novem Sadu se je skušal v policijskih zaporih obesiti v ponedeljek aretirani J. Michel, a so ga še pravočasno opazili in rešili. Aretirane je begunec francoske tajske legije, pri kateri je služil dalj časa v afriških kolonijah. Pri zaslišanju je izjavil, da bo napravil svojemu pustolovskemu življenju prejel ali slej konec. Michla bodo po odgonu odpravili preko meje.

* Obup sedemnajstletne mladenke. V Novem Sadu se je obesila 17 letna Olga Lupičeva. Pokojnica ni zapustila nobenega pisma, iz katerega bi bil razviden vzrok njene obupne čine. Domnevajo, da je odšla prostovoljno v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

* Dvajsetletnega mladeniča našli ustreljenega. V Krušedolu pri Novem Sadu so našli v gozdu ustreljenega 20 letnega Gjoka Jojkovića. Takoj uvedena preiskava je doznala, da je Jojkovića ustrelil neki Keljašević. Za morilec so izdali tiralo.

* Samomor trgovca v zemunskem pristanišču. V zemunskem pristanišču je izvršil samomor bračotin Jovanović, trgovec i. Bašića v Boki Kotorski. Ko je ladja »Jelisaveta« hotela pristati v zemunskem pristanišču, se je Jovanović strmo spustil v valove, ki so ga takoj pogotili. Jovanović je izvršil samomor, ker je bil tik pred konkurzom.

* Starec se utopil v Bosni. 60 letni Mujo Hoidin iz Janjice je vodil pred desetimi dnevi vole preko reke Bosne. Nesreča je hotela, da ga je zagrabil vrtnec in potegnil na dno. Te dni so našli starčev truplo v vodi pri Zenici in ga je pokopali.

* Samomor mlade žene iz ljubosumnosti. V Sarajevu se je zastrupila s solno kislino 22 letna Ivana Paljevićeva, soproga Nikole Paljevića, lastnika dveh brivskih salonov. Pokojnica je izvršila samomor iz ljubosumnosti. Poročena je bila komaj nekaj mesecev.

* Požar. V nedeljo zvečer okrog 9. ure je izbruhnil požar v hiši posestnika Šulerja v Kasazah pri Zalcu. Ker domačih slučajno ni bilo doma, so prišli na pomoč sosedje, ki so pomagali rešiti le nekaj pohištva. Ško da znaša nad 30.000 Din.

* Kača pičila pešadijskega majorja. Ob priliki vojaških vaj v Dubrovniku je pičila pešadijskega majorja Gjukića strupena kača in sicer v desno roko. Ker mu niso mogli takoj pomagati, bodo morali majorju operirati roko.

* Vlomil v Središču in okolič. V okolici Središča se kladi že dalje časa vlomilska tolpa. Pred par dnevi so svedroci ponoči vlomili v sedlarsko delavnico Ivana Levanića na Kogu in izhitopili kolo znamke »Triumph«, pobrali več obleke ter drugih vrednosti. Oškodovalci so Levanića skupno za 3045 Din. Isto noč so se pripeljali v hlev posestnika Ignacia Pevca, kjer so skušali okraati hlapce. Od tam so se podali v sosedno vas ter si poiskali na dvorišču posestnika Ivana Rubina štiri kokoši, ki so jih zaklali kar na mestu, nato pa odšli v jedlino šrambo, kjer so se založili z 10 kg svinske masti. Orožniki iz Središča pod vodstvom komandirja Boliča so se podali hitro na zasledovanje in je padlo več strelav, vendar je topot vlomilcem še uspelo odne-

STENICOL

najboljše sredstvo proti stenicam dobite v drogeriji: KANC, Ljubljana, Židovska ulica.

Radioemanacijsko termalno kopališče 36° do 38° C Dolenjske Toplice (Toplice pri Novem mestu), postaja Straža-Toplice dolenjske železnice, ozdravilo sigurno revmatizem, nevralgijo (ishias), ženske bolezni, ostarelost itd. Vsaka tukajšnja kura čvrsti in pomlajuje. Uspehe tega že stoletja starega zdravilnega dooseže nobena druga terapija. — V predsezoni znatno znižane cene — 20 dni z vsem pavšalno 1200 Din. Sezona od maja do oktobra. Železnični popusti. — Pina restavracija. — Zahtevajte prospekte.

Zastopstvo

za blago vseh vrst, tako za nakup, kakor prodajo, prevzame veletrgovci obširnimi stiki: Maks von der Lühe, Berlin, Wilmersdorf, Wilhelmsaue Nr. 16. 7665

sti pete. Pričakovati pa je, da bodo kmalu našli pot v zapor.

* Požar v tovarni usnja v Šostanju. V noči od 12. na 13. t. m. je ob 1.30 uri nastal v Vošnjakov tovarni usnji pri generatorju požar, ki bi bil lahko usoden za tovarno, da ni bilo tovarniško gasilno društvo pod vodstvom agilnega načelnika H. Gobca takoj na mestu. Obenem je bilo že tudi na mestu gasilno društvo Šostanja. Ker je kurilnica in strojna, kjer je nastal požar, v sredini obširne tovarne, bi bila katastrofa lahko nepregledna. K sreči se je ponoči tudi poleg močan veter.

ITO — zobna pasta najboljša.

* Pri žolčnih in jetrnih boleznih, žolčnem kamnu, zlatenici uredi naravna »Franz-Josef« grenčica popolnoma prebavo. Izkušnje na klinakah nas uče, da je posebno uspešna kura »Franz-Josef« grenčice, ako jo spiješ zmešano z gorko vodo jutraj na tešče žolced. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

* Vedno najnovejša dunajske bluze, krasne otroške obleke. Krištofič-Bučar Starl trg.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavi.

PRIZNANO

najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudimo renomirana trdka

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Original NIGGEROL, olje

za solnčenje in masažo, Vas obvaruje solnčarice, potemni kožo in naredi gladko in čisto. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. — Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5

Iz Ljubljane

* Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani vabi na mesečno zborovanje, ki se bo vršilo v četrtek, dne 14. t. m. ob 6. uri popoldne na kirurškem oddelku. Predavata: g. san. polkovnik dr. R. Jug: Tuberkuloza ledvic in nje terapija; g. asistent dr. R. Blumauer: Diferencialna diagnoza peritonite. 1123

* Jugoslovensko-angleško društvo priredi v četrtek dne 14. t. m. v hotelu »Tivoli« za svoje člane in prijatelje društva zabavni večer. Pričetek ob 7. zvečer. Na sporedu ples, solopetje, zborovo petje aka demskega okteta, streljanje, igre itd. Od gostov se ne pričakuje znanja angleškega jezika; kdor povablja pomotoma ne bi prajel pravočasno, naj ga reklamira v četrtek dopoldne v hotelu »Tivoli«. 1127

* Seja upravnega odbora JZSS se bo vršila drevi ob 8. uri v damskem salonu kavarn Emona.

* Ljudski kino (Matica). Samo še danes je na sporedu izvršni velefilm »Libanska graščakinja« s Svetislav Petrovićem v naslovni vlogi. Predstave ob 16.30 in 21. Cene 3, 5, 8 Din.

* Šentjakovski pevski zbor. Drevi točno ob 8. važna pevska vaja. Po vaji sestanek. Udeležba obvezna. — Odbor. 1115

* Gojenke bitolske ženske šole so večerj popoldne prispele v Ljubljano. V svojih ljubljanskih občinstvom pozornost in tople simpatije, saj so to večinoma vojne sirote, katerih očete so padli na Kajmakčalanu.

Nocoj ob 20. priredijo v dvorani Kazine koncert z naslednjim sporedom: 1) Jenko: državna himna, 2) Bošnjakovci: I. šopek makedonskih pesmi, 3) Kosovka devojka. Narodna pesem. Recitira Ljubica Stojanovića 4) II in III. šopek makedonskih narodnih pesmi. 5) Makedonski ples. Izvajajo učenke. 6) Matjevec-Holečkova: Seljaničice. Scena iz ritmične igre »Na livadah Marsa«. 7) Recitacija učenke. 8) Mateovec-Holečkova: 4) Dvorske dame, 6) Scena iz ritmične igre »Na livadah Marsa«. 9) Pospil-Kutina: Nokturno. Gimnastično-ritmična fantazija s prologom in epilogom. 10) Svoboda-Bartipan: Kajmakčalan, kolorirana ritmična slika. Vstopnice so v predprodaji v Matici knjigarni. Opozorjamo na ta koncert, ki bo v pesirih barvah podal sliko najjužnejšega dela naše države.

* Pevski zbor Glasbene Matice. Letni redni občni zbor bo v ponedeljek 18. t. m. ob 20. z občinjnim dnevnim redom. Za udeležence turneje strogo obvezna udeležba!

* Policijski drobiž. Od torka na sredo so bili policijski prijaviteli naslednji dogodki: 1) tatvina blaga, vrednega 180 Din, 2) prestopka prekoračenja policijske ure, 1 prestopka nedostojnega vedenja, 1 prestopka obrtnega reda, 1 primer obolenja na umu in 28 prestopkov cestno-policijskega reda. Aretacije so bile izvršene tri: 2 zaradi bežanja in ena zaradi tajne prostitucije.

* Tatvina na trgu. Ko se je mudila gostilničarka Marija Juvanova s Kette-Mur-nove ceste št. 26 včeraj jutraj na živliskem trgu, se ji je med nakupovanjem v gneči nenadoma približala kmečko opravljena srednje stara ženska. Čim je Juvanova obrnila ženski hrbet, je neznanica že stegnila roko ter se polastila zavrtka, ki ga je gostilničarka položila za hip na vozček. Trenutek nato je tatvica že izginila in je Juvanova opazila tatvino šele, ko je bila neznanica že daleč proč in na varnem. V ukradenem omotu se je nahajalo 14 m etamina v vrednosti 180 Din, ki ga je okradenka malo prej kupila v trgovini.

* Poškodovano motorno kolo. Nadmon-ter tvrdke Tönnies, Leopold Sever, se je prednočnim ustavlil v Hafnerjevi gostilni v Ilirski ulici ter pustil svoje motorno kolo zunaj pred hišo. Med tem časom pa, ko se je Sever mudil v gostilni, je prilezel po cesti neki pijan voznik, sedeč na zapravljivcu, ter zavozi naravnost v motocikel. Neznani voznik, ki je divje kričal in so iz tega sklepali očividci, da je pijan, je vozil čez prevrnjeno kolo v divjem diru in kmalu

izginil v noč ter tako ušel zasledovalcem. Sever je ugotovil pozneje, da mu je neznan voznik napravil za nad 1000 Din škodo.

* Predmestno veselje. V gostilni na Brdu poleg Viča je bilo prednočnim izredno živahno. Neki delavci so nekje iztaknili harmoniko, privabili dekleta in pričeli rajati na vse pretege. Med plesalce so prišli še nekateri domačini in kmalu so se jeli gledati nekateri med seboj po strani. Da je bilo živahneje, so si jeli plesalci med plesom podstavljati noge in že je nekaj parov zletelo po tleh. »Če je tako, se pa dajmo!« so sklenili tedaj fantje France K., Ivan P. in brata France in Karl K. Kakor bi mignili so si skočili v lase in se pričeli pretepati, da se je kar kadilo. Popihali so jo iz gostilne precej krvavih glav šele zvečer ko je prišel v gostilno stražnik, kajti vsi so imeli nekam slabo vest in jim polava stražnika ni bila ravno dobrodošla.

* Neusmiljeno trpinčenje živali. Predvčerašnjim jutraj je vzbudil v mestu brezobziren primer trpinčenja živali zgrajanje celih množic pasantov. Okrog 8. so videli ljudje peljati z Viča v mesto konja, vprežena v voz z ilovico in opeko. Konjiček je vlekol voz, stopajol dobesedno po treh nogah, dočim je zadnjo desno nogo, ki je bila težko bolna, držal skrčeno in jo vlekval za seboj. Konj je vozil naravnost skakaloč pred vozom in je očividno strahovito trpel Lastnika nečloveško trpinčene živali je stražnik na zahtevo pasantov legitimiral in se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

* Čigava sta konja? V vasi Podpečli so predvčerašnjim jutraj opazili ljudje, da se na bližnjem travniku paseta dve kobili, ki sta očividno pobegnili gospodarju. Obe kobili sta stari približno po 15 let ter ima ena na glavi in zadnji nogi beli lis. Kobili so ljudje vlovili za ude, s katerimi sta bili opremljeni, ter ju spravili v hlev nekakega posestnika in prijavili dogodek žandarmerijskim stanicam. Lastnik pobeglih konj naj se javi pri žandarmerijski stanici v Podpečli.

20. letnica 17. junij — Prule Sokola II.

* S kolum ga je napadel. Posestnik Valentin Stopar in 23 letni zidar Anton Jeras, oba iz Repen, sta se nedavno sprla zaradi neke malenkosti ter je Stopar od tega časa Jerasa neznanost mrzil. Da se mašuje nad njim, ga je prednočnim v temi počakal na cesti ter ga z vso silo udaril s kolum po glavi. Udarce je bil tako učinkovit, da je Jeras omahnil in obležal nezavesten. Šele čez čas so ga našli na cesti drugi vaščani, nakaš so ga naložili na voz ter prepeljali v ljubljansko splošno bolnico, kjer so ugotovili, da ima nesrečni prebito lobanjo ter je njegova poškodba smrtno nevarna. Jerasa so naslednjega dne prijeli orožniki in ga izročili sodišču.

* Prepir med kosci. Po celodnevni kognji sta se snoči sprla na Dobrovi 19 letni posestnikov sin Anton Berglez in Jakob Paik, doma z Utika. Na povratku domov sta se jela ponovno prepirati in je Paik naenkrat postal nasilen. Zamahnil je nenadoma s koso proti Berglezu ter mu prizadel na glavi težko rano. Predr mu je s koso lobanjo in so ga morali v največji naglici prepeljati v bolnico, da so mu oteži življenje.

Iz Maribora

* Obštinski odbor mariborski se je na svoji zadnji seji bavil z vprašanjem pomoči številnim posestnikom v Prekmurju, ki so po uradni cenitvi po vremenskih neizdajah utrpeli okrog 25 milijonov Din škode. Obštinski odbor bo za pomoč posredoval pri vladi, oškodovancem pa bo po možnosti dal za prvo pomoč pol vagona prosa in en vagon semenske ajde. — Zdravstvenemu domu v Rogatcu je bila naklonjena podpora 20.000 Din.

* Starešinska zveza JAD Triglav v Mariboru je izvolila za leto 1928-1929 naslednji odbor: predsednik dr. Jakob Toplak dvorni svetnik v p., podpredsednik Luka Brolih, profesor na drž. realki; tajnik dr. Makso Šnuderl, odvetnik; namestnik Ivan Volčič, fin. svetnik; blaginjak Franc Skaza, bančni uradnik; namestnik dr. Tone Žnidarič; revizorja Jaka Cimerman, gimn. prof. in dr. Fran Stamol zobozdravnik. 1125

* 100 dinarski bankovci, po dolgem večkrat prerezani in zlepljeni, so se v zadnjih dneh pojavili v prometu. Ti bankovci so malo manjši od pravih, kjer so nastali na ta način, da so sleparji 15 komadov bankovcev 16 krat po dolgem prerezali ter potem iz teh kosčkov sestavili 16 komadov. Z nalepljenjem papirja se namreč pridobi nekaj prostora in so bankovci, kakor smo omenili le malo manjši od pravih. Zaradi te sleparije je treba paziti na bankovce po 100 in 1000 Din.

Srečke

drž. razredne loterije Zadruga hranilnice, r. z. o. z., v Ljubljani, so zainteresirani v Mariboru na razpolago v upravi »Večernika« na Aleksandrovi cesti št. 13.

* V Dravo je skočila v samomorilnem namenu v torek popoldne blizu meljskega broda 19 letna služkinja Marija L., službojoča v Melju, doma pa iz Prekmurja. Brodarju Merdavu in g. Krambergerju s Pobrežja se je posrečilo z velikim naporom rešiti obupano dekle iz valov. Na bregu je pustila ročno torbico, dežnik, ogrinjalo in kratko madžarsko pismo brez naslova, v katerem piše o obupu zaradi nesrečne ljubezni. Rešila postaja je nesrečno dekle odpeljala v bolnico.

* Nadzorovanje stanovanj. Ker se je v poštinski dobi, ko ostanejo stanovanja zaklenjena in brez nadzorstva, dogodilo že več vlomov, je policijski komisariat organiziral nadziranje stanovanj. Vsi oni, ki se

Preveč kadim in sedaj me boli glava pa slabo mi je. Pa vzamem

Aspirin tablete

ki me hitro in zanesljivo oproste teh bolečin. Pri tem so pa popolnoma neškodljive. Zahtevajte pa vedno originalni zamoj »Aspirin«, ki se spozna na modro-belo-rdeči varstveni znamki.

odpravljajo na počitnice in nimajo varuhov svojih stanovanj, naj se v lastnem interesu javijo na policijskem kriminalnem oddelku, da pridejo stanovanja v svrhu nadzorstva v evidenco.

Iz Celja

* Zdravstveni dom v Celju uredi to poletje na stroške ministrstva narodnega zdravja poštinsko kolonijo za okrog 30 fantov iz revnih rodbin v Vitanju. Nastanjeni bodo v nekdanji Mulejevi graščini.

* Karambol med avtomobilom in konjem 10. t. m. je vozil Anton Vetrnik, posestnik iz Gorice pri Petrovčah z enovprežnim vozom proti Celju. Na ljubljanski cesti pri Joštovi vili mu je pripeljal nasproti osebni avtomobil, v katerem je bil trgovski potnik Rado Meznarič iz Maribora z družino. Oba vozniška sta vozila počasi in previdno. Ko sta se srečala, se je konj splašil in skočil v avto. Konj je dobil le lažje poškodbe. Avtu pa je razbil prednjo šipo, blatnik in streho. Drobci šipe so ranili na roki tudi Meznariča, ki je šofiral.

* Priporočljiv delavec je Josip Ocvrk, zaposlen na žagi g. Himmerja. Poneveril je svojemu sodelavcu večjo vsoto denarja, ukradel srebrno uro, ponaredil poselsko knjigo gospodarja in zažgal iz hudožije nekaj modelov. Poleg tega je napravil na gospodarjev račun še dolgove. Z njim bo imelo opravka celjsko okrožno sodišče.

* Planinske vesti. Otvoritev planinske kočje na Peci bo 28. in 29. junija. Otvoritve se namerava udeležiti več Celjanov, ki se naj javijo g. Vrtovske zaradi skupnega potovanja. Evidenco stanovanj v Tillerjevi koči v Logarski dolini vodi dr. Milko Hrašovec. Interesenti naj se izvolijo obrniti nanj.

* Tatvine koles. Pretekli teden je zopet nekdo ukradel pri belem dnevu pekovskemu mostru Stefanu Krenu iz Sp. Hudinje iz večje neke hiše na Cankarjevi cesti črno pleskano kolo znamke »Puch«, vredno okrog 1000 Din. V Celju so tatvine koles na dnevnem redu. Tatovom je pa le težko priti na sled. Svoj čas so morali imeti vsi lastniki legitimacije, ki so jih dobili ob priključitvi koles. Kupec kakega starega kolesa je moral zahtevati od prodajalca dotično legitimacijo. V interesu lastnikov in tudi varnostnih organov bi bilo, da se legitimacije zopet uvedejo.

Iz Kranja

* O vojaških naborih v Kranju. Kakor smo že poročali, je vojska oblast določila rekrutne dni za mesto Kranj in nekatera okoliška občina na 28. odnosno 29. t. m., zaradi česar je mestna občina kranjska poslala prošnjo, da se preloži rekrutovanja teh občin na druge delavneke. Po odgovoru ljubljanske divizijske oblasti ostanejo rekrutovanja kakor so bila prvotno določena.

* Oškodovani posestniki v Gornji Be. Po veliki požari katastrofi v Gornji Beli pri Predvoru je najbolj prizadet posestnik Orehar Blaž, kateremu je zgorela stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje in skoro vse inventar ter ima tako nad 200.000 Din škode. Posestnik Ribnikar Jakob, kateremu je pogorela enonadstropna stanovanjska hiša, hlev in pod, ima okrog 150.000 Din škode. Ostali posestniki Cimar Alojzij, Rehberger Janez, Vidmar Marija in Jekovec Marija so sicer v vsotah manj prizadeti, a istotako uničeni. Vsa škoda pa bi znašala še znatno višje vsote, ako bi imeli posestniki spravljene poljske prideleke. Finančno stanje vseh je zelo neugodno, ker imajo lastne gozdne parcele večinoma izekano.

Iz Trbovelj

* Trboveljska podružnica SPD poziva vse člane, ki se nameravajo udeležiti otvoritve kočje na Peci, dne 28. in 29. t. m., da se zgledajo do 18. t. m. pri podružničnem tajniku g. Kostanjku zaradi preskrbe voznihi olajšav.

* Invalidska organizacija v Trbovljah priredi v nedeljo 17. t. m. cvetlični dan v korist vojnihi vdov in sirot. Glede na dohodni namen se cenjeno občinstvo prošča, da ne odklanja cvetk, ki jih bodo prodajale deklice. Vsak najmanjši prispevek se hvaležno sprejme.

* Javno kopališče. Občina bo te dni pričela z gradnjo javnega kopališča. Spodetka so bili pomisleki, ali bo pritok vode dovolj močan, da bo polnil bazen. Strokovnjaki so te pomisleke ovrgli in dognali, da bo vode v zadostni meri za bazen, za banje in za prhe. Bazen bo dolg 25 m in širok 12 m. Urejen bo tako, da se bodo brez nevarnosti lahko kopali tudi otroci in odrasli neplavalci.

* Tržni prostor bo skoro dogotovljen in izročen svojemu namenu. Urejen je lepo in moderno, tako da nas zaveda zanj lahko marsikatero mesto. Oddaja stalnih stojnic se bo izvršila javno in bo občina svojočasno opozorila reflektante na to

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Vprašanje kranjsko-gorskega sodišča

Kranjska gora, 11. junija.

V zadnjem času je »Jutro« prineslo dva dopisa, kjer se je razpravljalo o premetitvi borovniškega sodišča na Jesenice. Da se Jesenice ogrožajo za to zadevo, bi bilo sicer verjetno, dasi nekam čudno; a da se Borovci hočejo iznebiti sodišča — tako se namizuje v nedeljskem pismu iz Kranjske gore — je čudovito. Vsa zadeva je samo mnenje posameznikov, ki niso domačini in jim je z gospodarskega stališča vseeno, ali je sodišče v Kranjski gori ali pa na Jesenicah. Zadeva je skrajno važna za vsa gorjola in v vse prebivalstvo je tesno zainteresirano na nadaljnjem obstanku sodišča v Kranjski gori.

To nesrečno sodišče je bilo že za avstrijskih časov velik kamen splošne za marškaterega uradnika, ki ga je nesreča vrgla v hribovsko zapuščenost. Delovanje posameznikov za premetitve sodišča iz Kranjske gore je nazadnje celo tako daleč uspelo, da se je oblast že resno zavedala za to, da odvrže Kranjski gori sodišče. Le energičnemu nastopu vse Doline je uspelo, da je vladna definitivno zavzela svoje, na historična dejstva opirto stališče in končnovaljavo odstavila vprašanje premetitve sodišča na Jesenice ali kamor si že bode z dnevnega reda. Čemu bi se danes zopet dotikali tega vprašanja, ker ni nikake stvarne gospodarske potrebe nikjer in so Borovci trdno odločeni, da ne pustijo nikamor sodišča, ki so se zanj leta in leta borili in ki jim je bilo na podlagi vladne določbe za vselej zagotovljeno!

Borovsko sodišče ima zgodovinski pomen in je tesno vezano z borovskim gospodarskim življenjem in pokretom. Je edina državna institucija, ki ji je še ostala in bi bila Kranjska gora brez nje kakor sejo brez vode. In zato nima smisla, da bi se ji jemalo siloma ono, kar je njhova last že stoletja! Ni nujne potrebe nikjer, ker nazadnje bi se tudi Jesenice ne povzdignile bogve kako, če bi dobile na račun Kranjske gore sodišče. Sploh pa tudi stanovanjska miselnost v Kranjski gori ni tako velika, da bi se morala ublažiti z adaptacijo sodniškega poslopa. Kranjska gora si je v zadnjih dveh letih z letov in popraviljem hiš tako opomogla, da zidavo nikakor ne bo v zadregi, četudi navali nanjo najhujši tujski promet.

Interes vsega prebivalstva zgorje Doline zahteva, da ostane sodišče tam, kjer se nahaja. Prebivalstvo pa je pripravljeno, da z vso silo brani svoje posestno stanje, kar se zaveda posledice, ki ga zadevajo, če se jim odvzame še ono, ki je bilo za njegove gospodarske prilike življenjskega pomena. Naše upravne oblasti niti oddale ne mislijo, da bi premetile sodišče, ker nimajo vzroka za to. Zakaj bi torej brez nujne potrebe kličali nesrečo na procvitajočo vas? Moje pošteno mnenje je, da pustimo vso zadevo v miru in jo prenesemo šele takrat, ko bomo imeli zadosti stvarnih razlogov za to, a teh razlogov še ne bo dolgo, dolgo. Osebno mnenje in osebne želje pa že moramo na račun splošnega blaga žrtvovati celokupnosti in za vselej postaviti nevšečno vprašanje z dnevnega reda. — ot.

Sokol

Bratje!

V nedeljo proslavi bratsko sokolsko društvo Ljubljana II svoj 20-letni jubilej, združen s slavostnim razvitem društvenega prapora. Odbor našega društva se udeležiti te proslave po večji deputaciji z zastavo, članstvo pa vabimo, da se pridruži tej deputaciji v čim večjem številu. — Zbrali se bomo v nedeljo ob 3. popoldne v Narodnem domu v kroju. — Zdravol Odbor Ljubljanskega Sokola.

Sokol I. se udeležil v nedeljo 17. t. m. delnega župnega zleta v Kočevje. Zbirališče je ob 6.45 na Taboru. Vabimo bratsko članstvo, da se nam v čim večjem številu pridruži in polni prijazno Kočevje, da s svojo podporo in obiskom ondotnim zavednim bratom priznajo njih trud in jim viliemo novega poguma. Vožnja je polovična, izkaznice se dajo v pisarni na Taboru med uradnimi urami. Ostalo članstvo pa vabimo, da poseti slavje in prireditve bratskega Sokola II. na Prulah. Zdravol — Odbor.

Sokolska župa Ljubljana. Na podlagi sklepa župne glavne skupščine se bosta vršila v nedeljo, dne 17. t. m. dva delna župna zleta in sicer ob priliki proslave 20-letnega obstoja društva Ljubljana II. v Ljubljani v zvezi z razvitem društvenega prapora, in v Kočevju, kjer si razvije tudi kočevsko sokolsko društvo svoj prapor. Opozorjamo vsa društva, ki so obvezna sodelovati pri enem ali drugem zletu, da naj se udeležijo njih članstvo teh prireditev v čim večjem številu, po možnosti kar največ v kroju. Pred vsem opozorjamo na izredno važnost sokolskega zleta v Kočevju, kjer je naša mnogobrojna udeležba nujno potrebna. Za zlet je dovoljena polovična vožnja na podlagi običajnih legitimacij. Odhod iz Ljubljane gl. k. ob 7.30, povratek ob 20.30. Dolžnost našega članstva je, da se udeležijo ene ali druge prireditve. Zdravol — Župno starešinstvo.

Doba javnih nastopov. Komaj se je vreme ustalilo, nam javljajo razna sokolska društva svoje javne nastope. Tako priredi v nedeljo gorenjska sokolska župa svoj župni zlet v Radovljico, župa Maribor ima svojo veliko prireditev v Mariboru, župa Ljubljana priredi delni župni zlet v Kočevje, v Ljubljani sami pa bo slavilo sokolsko društvo Ljubljana II. svoj 20-letnik, združen z razvitem društvenega prapora. Prireditve se vrši na telovadišču tega društva na Prulah in toplo priporočamo vsem prijateljem Sokolstva, da jo v velikem številu posetijo, saj je Sokol II. v svojem okolju tekom preteklih 20 let napravil mnogo dela na polju narodne in napredne vzgoje.

Do 30. junija se še lahko vpisete v Vodniško družbo

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 13. junija 1928.

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smer vetra	Oblačn.	Padavine
opazovanja					in brzina v metrib	od 1000 m	Vrsta in mm do 1 ur
Ljubljana ...		71.3	20	50	E 2	0	dež
Maribor ...		71.6	18	65	NW 1	0	
Zagreb ...		71.6	18	63	E 2	0	
Beograd ...	8.	71.1	19	71	mirno	2	
Sarajevo ...		69.2	19	55	SSW 2	0	
Skopje ...		67.5	22	58	W 2	3	
Dubrovnik ...		76.8	23	38	N 6	0	
Split ...	7.	66.3	21	48	NE 12	0	

Solnce vzhaja ob 4.12, zahaja ob 19.47, luna vzhaja ob 1.30, zahaja ob 14.25. Danes je bila v Ljubljani temperatura 22.6 C najvišja, 11.8 C najnižja.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Oblačno, a bolj toplo.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki vzhodni vetrovi. Nebo večinoma jasno, ponejke spremenljivo. Temperatura od 19 do 27 stopinj. Mreže nekoliko burburkano.

Sport

Otvoritvena dirka Motokluba Ljubljana

Na novem dirkališču na vojaškem vežbališču, ki se je vršila v nedeljo dne 10. t. m., je za razvoj našega motociklističnega sporta izredne važnosti Poleg g. majorja Jakliča, ki je z jekleno energijo uresničil od njega tako lepo zasnovani načrt dirkališča, je zasluga Motokluba, da je prva dirka tako lepo uspela — Proga, ki meri točno 1 km, je tehniško izborna izvedena brez znatnih hib, ki se sicer tako lahko pojavijo v izvedbi zavojev in stanje dirkališča je bilo v najlepšem vremenu zelo zadovoljivo, ako se uvažuje, da je bilo dirkališče ravno kar dograjeno. Dokaz temu je, da je dosegel naš državni prvak G. Štrban iz Zagreba visoko povprečno brzino nekaj nad 86 km na uro. Zanimanje, ki so ga kazali sportni krogi za to prireditev, je bilo torej upravičeno in ni dvoma, da bodo Ljubljanci z isto vneto posesti motosportne prireditve na dirkališču, kakor Zagrebčani enake prireditve na dirkališču v Černomeru. Nedvomno je, da imamo sedaj v Ljubljani najlepšo motosportno dirkališče naše države in da bodo prireditve na tem dirkališču imele vedno lepo število prijav s strani vozačev cele države.

Včerajšnje poročilo »Slov. Naroda« je pripomnilo, da je bila organizacija slaba. To ne odgovarja dejstvu. Motoklub Ljubljana in njegovi funkcionarji so z vso požrtovalnostjo vse pripravili, kar se je dalo predvidevati in doseči z omejenimi sredstvi, ki so klubu stala na razpolago. Uvaževati je treba, da dirkališče ni bilo moči ograditi, kar je silno oteževalo vzdrževanje reda, osobito med posameznimi točkami programa. Gotove pomanjkljivosti so pri vsakem novem dirkališču neizogibne, osobito, ker se vedno najdejo neodgovorni elementi, ki se smatrajo za poklicane vtičniki se v delokrog funkcionarjev in jim oteževati njih delo. Kar bi se moglo funkcijonarnjem očitati je, da so bili preveč obzirni napram nediscipliniranemu delu občinstva, ki je imelo pri časih lokalnih razmerah preveč prilike kršiti predpisani red. Vsekar to ne odvrže Motokluba Ljubljana, da mu je uspelo organizirati tako obsežno prireditev z lepim sportskim uspehom, in to je vsega priznanja vredno.

Savez Motoklubov Kraljevine SHS, Ljubljana.

Teniški turnir Čakovec: Ptuj

Nedavno se je v Ptuj udeležil turnir med slovenskim teniškim klubom Ptuj in ten. sekcijo SK Čakovec. Rezultat 6 : 2 za Ptuj kaže sicer premoč Ptuj, vendar so mladi čakovski igralci pokazali lepo in zelo uspešno igranje in so se proti rutiniranim starejšim igralcem iz Ptuja borili zelo vztrajno.

Rezultati: Single gospodov: Sakotnik (P.) : Kovarič (C) 6 : 3, 6 : 3, Nyiri (C) : Houvery (P) 6 : 3, 6 : 3, dr. Franetovič (C) : Jurko (P) 6 : 1, 0 : 6, 8 : 6, Tobijas (P) : Sočič (C) 6 : 2, 6 : 3, dr. Muhič (P.) : Legenstein (C) 6 : 2, 7 : 5.

Single dam: gdč. Mara Mayzer (P.) : gdč. Laszlo Piri (C) 6 : 4, 6 : 1.

Double gospodov: Sakotnik-Houvery (P.) : Kovarič-Nyiri (C) 6 : 1, 8 : 6, Jurko-Tobijas (P.) : dr. Franetovič-Legenstein (C) 6 : 1, 6 : 2.

Mixed-double je moral biti zaradi prečasnega odhoda gostov odložen.

Hajduk (Split) : GAK 5 : 2 (3 : 1). Revanža tekma med splitskim Hajdukom in GAK je končala s 5 : 2 (3 : 1).

Službeno iz LLAP. Danes seja u. o. ob 20.30 v kavarni Emona, I. nadstr. — Tajnik I.

ZSK Hermes Seja u. o. se vrši danes ob 20. pri Kmetu Prosim za polnoletno udeležbo. — Tajnik.

Dva igralca olimpijskih nogometnih finalistov

Scarone (Zgoraj), svetovnoznana desna zveza Uruguaya, ki je ojačil moštvo v pomembnem finalu in Bosio (spodaj), vratar Argentine, ki je s svojo spretnostjo preprečil zmago Uruguaya v prvi igri.

Gospodarstvo

Resolucije občnega zbora Zveze trgovskih gremijev

Na občnem zboru Zveze trgovskih gremijev, ki se je vršil 10. t. m. v Novem mestu, je bilo soglasno sprejetih več pomembnih resolucij, ki se tičejo naslednjih vprašanj:

1.) **Davek na poslovni promet.** Davek na poslovni promet spada med najkrivičnejša in najobčutnejša bremena, ki tarejo naše trgovstvo. Uveden je bil kot začasna državna dajatev z izrecnim zagotovilom, da se ukine, kakor hitro bodo urejene finančne prilike. Pobira se neenako v celi državi, najstrožje pa gotovo v Sloveniji. Občni zbor energično protestira proti temu davku in njega zastavlja za novo posojilo za stabilizacijo in javna dela ter zahteva od merodajnih činiteljev brezpogojno ukinitve.

2.) **Gospodarski svet.** Vidovdanska ustava predvideva v členu 44. ustanovitev gospodarskega sveta, ki bi se posvetil izključno gospodarski in socialni zakonodaji. Slike institucije obstojajo v vseh kulturnih državah in v močnem meri pospešujejo napredovanje gospodarstva. Zveza na tem občnem zboru ponovno opozarja merodajne činitelje na nujno potrebo, da se čim prej oživljuje gospodarski svet, v katerem bo zastopana tudi Zveza kot vrhovna interesna predstavništva slovenskega trgovstva in ki bo edini mogel s smotnim delom izločiti naše gospodarstvo od težke depresije.

3.) **Nabavljalne zadruge.** Minister za finance je na podlagi pooblastila v čl. 374. finančnega zakona za l. 1928./29. izpremenil Uredbo o nabavljnih zadrukah državnih uslužbencev. Sprememba obstoja v tem, da mora biti vsak državni uslužbenec član nabavljalne zadruge. Prav tako je kljub ponovnim protestom ostal nespremenjen člen, da sme zadruga prodajati tudi nečlanom, ako ima izvestnega blaga preko potrebe v skladišču. Dalje določa uredba, da sme v enem kraju nabavljalna zadruga odpravljati odgovarjajoče število podružnic, poleg zadruge osebja državnih železnic. Ta uredba pomeni nov obutev udarec za našo poklicno trgovino, zato občni zbor Zveze proti njej energično protestira in poziva ministra trgovine in industrije, da blagovolji podvzeti potrebne mere v zaščito interesov našega trgovstva. Pri tej priliki opozarja občni zbor merodajna oblastva še na številne izrodke raznih konsumov, ki stalno greše proti zakonitim predpisom, obidejo davčna določila in uganjajo nelojalno konkurenco napram poklicnemu trgovstvu, ki nosi težka javna bremena ter zahteva, da ščitijo oblastva tudi interese naše trgovine in dopuščajo delovanje konsumov samo v skladu z zakonitimi določili.

4.) **Krošnjarstvo.** Številni krošnjarji stalno poplavlajo našo deželo in prodajajo tudi blago inozemskega izvora, kar ni v skladu z zakonitim predpisi in povzroča naši legitimni trgovini občutno konkurenco. Uspešen lek proti tem izrodkom je mogoče le s tesnim sodelovanjem oblastev in trgovstva samega, zato apelira občni zbor na obrtna in druga oblastva, da delujejo v tem ziru roko v roki s trgovstvom. Ministra trgovine in industrije pa poziva občni zbor, da izda čim prej seznam krajev, v katerih je krošnjarenje prepovedano.

5.) **Oprema osebnih železniških vagonov.** Občni zbor opozarja direktorjo državnih železnic v interesu tujkega prometa in mednarodnega ugleda na potrebo večje čistote, boljše zdravstvene opreme in reda v naših osebnih vozilih. Nadalje naj bi direktorja stremela za tem, da bi znižala vozna cena za II. razred le 50 % poviška od one za III. razred.

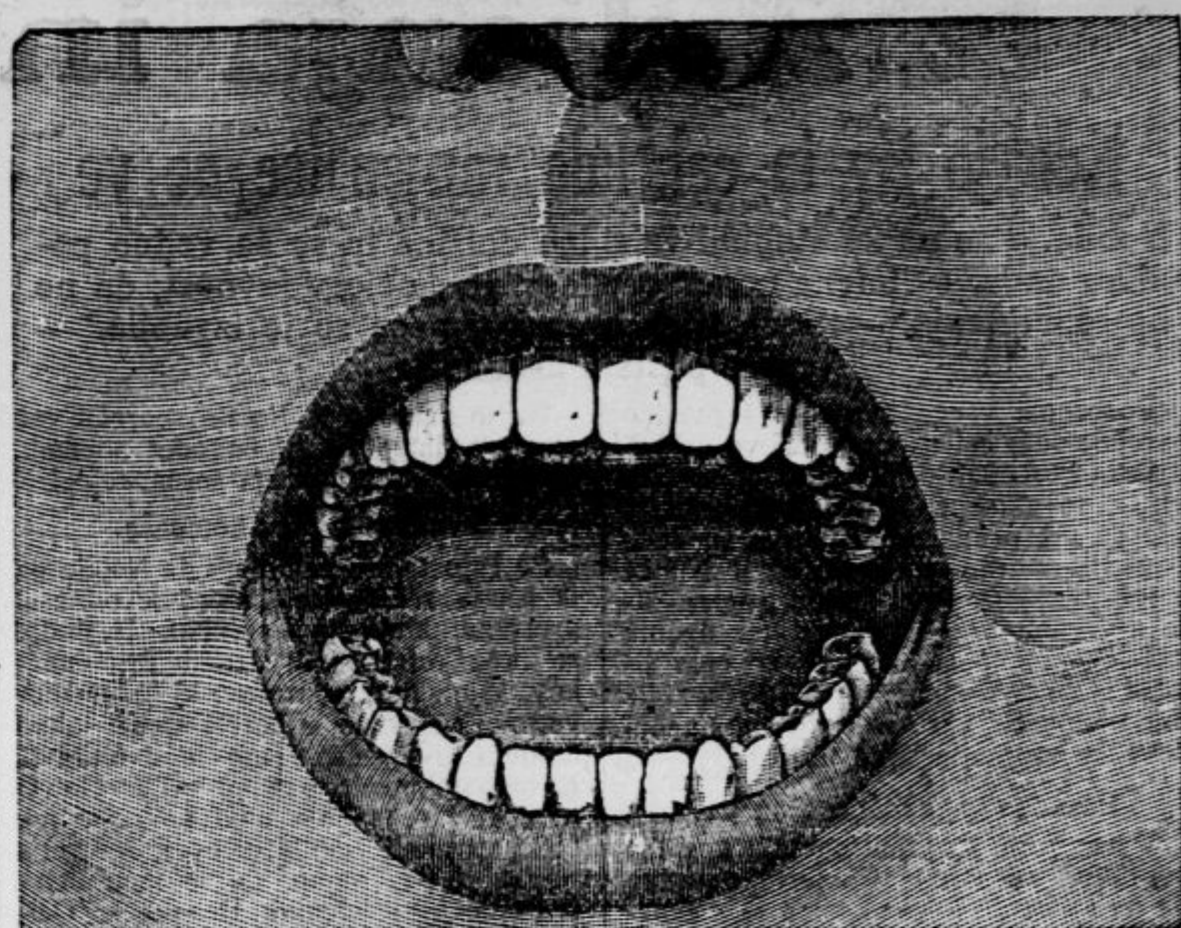
6.) **Mednarodni kablji in Slovenija.** Poštno ministrstvo je izdelalo načrt, po katerem se bo položil telefonski kabel od državne meje pri Št. Iju preko Zagreba do Beograda ter od državne meje pri Subotici do Beograda in dalje do Niša pri Caribrodu. Po tem načrtu bi pa izpadla Ljubljana, kar bi rodilo gotovo neugodne posledice za vse naše gospodarstvo. Občni zbor opozarja zato merodajne činitelje na nujno potrebo, da se upeštevata tudi Ljubljana kot slovensko gospodarsko središče in se položi čim prej kabel proti zapadu, ki bo vezal naše poslovne kroge z Italijo.

(Konec prih.)

— **Naša delegacija za trgovinska pogajanja z Avstrijo** je včeraj odpravljala na Dunaj. Predsednik delegacije je univ. prof. dr. Milan Todorović; člani in eksperti pa so: dr. Rudolf Stajumec, načelnik trgovinskega ministrstva; dr. Milan Lazarevič, inšpektor trgovinskega ministrstva; Račimo Vujčić, inšpektor finančnega ministrstva ter kot tajnik delegacije Milan Konstantinović, tajnik zunanjega ministrstva.

— **Jozo Čosić:** Bankovna korespondenja hrvaška, francuska in njemačka. V samostalno pisca (Zagreb) je izšla gornja knjiga, v kateri je avtor, ki je sam bančni uradnik, obdelal vse primere bančne korespondence v hrvaškem, francoskem in nemškem jeziku. In sicer tako, kakor to zahteva praksa. Na 328 straneh velikega oktavnega formata vsebuje knjiga 290 formulirjev pisem v omenjenih treh jezikih. Delo ima to veliko prednost, da obdeluje snov iz prakse in je namenjeno da obdeluje snov iz prakse take primere bančne korespondence, ki so v bančnem poslovanju zelo redki. Zato se more knjiga smatrati za nesporno strokovno delo te vrste, ki bo gotovo dobro došlo bančnim in industrijskim podjetjem, ki so danes glade na obsežne zveze z inozemstvom prisiljena korespondirati v več jezikih, pa tudi uradnikom — korespondentom ter dijakom trgovskih učnih zavodov.

— **Stanje hmeljskih nasadov v Sloveniji.** Vreme se je zadnje 14 dni zboljšalo, vendar še ne tako, kakor si to želijo hmeljarji. S toplejšim vremenom so se prikazale v starih nasadih na drogove v precejšnjem številu hmeljske stene, in to največ v nasadih blizu gozdov in vod. Prizadeti hmeljarji so takoj pričeli z obrambnimi sredstvi. V nasadih poznega hmelja, ki ga je pa le še nekaj ha, se zopet pojavlja peronospora. Poročati pa se mora tudi, da se opazajo v gozdovih — nasadih, in sicer na — podjem delu rastline poganjati s kratkimi kolenci (internodij), kar kaže na lahko okuženost te vrste hmelja. Tukajšnji hmeljarji so bili pozvani potom občinskih zastopov in potom časopisov, da naj stopijo takoj v boj zoper hmeljske škodljivce s priznanimi sredstvi. V dobro oskrbovanih nasadih je rastlina že čez 3 m visoka in je vobče videti zdrava. Zal, da naši hmeljarji ne morejo opustiti slabe navade in prodajajo svoj pridelek že vnaprej, kar se tudi letos dogaja.

Še so Vaši zobje zdravi —

ako pa ne hoste svojih zob in svojih ust pravilno čistili, hoste kmalu opazili pojave bolezni, ki Vam bodo napravljali mukapolne ure. Preprečite jih! Kozarec top e vode, v katero kanete par kapljic zobne vode Odol — več ni potrebno. S tem si dobro izpirajte usta, in si nato — najholyše po vsaki jedi — temeljito osnažite zobe: to je najboljša metoda, po kateri si čistite svoja usta in svoje zobe, poleg tega pa tudi najcenejša, kajti če rabite Odol, si prihranite več kot pri vseh zobnih kremah in praških. „Odol“ je kulturni pojm. Ves svet rabi Odol.

Odo se dohica po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in podobnih trgovinah. I steklenica Din 22—, velika steklenica Din 35—, dvojna steklenica Din 65—.

— **Izredni občni zbor delničarjev Narodne banke.** V »Službenih Novinah« je objavljen poziv na izredni občni zbor delničarjev Narodne banke, ki se bo vršil 8. julija t. l. ob 9. dopoldne v palači Narodne banke v Beogradu. Dnevni red obsega dve točki: 1.) predlog o spremembi zakona o Narodni banki in 2.) predlog o spremembah statuta Narodne banke.

— **Prisilne poravnave.** Sodišče je potrdilo prisilno poravnavo, ki jo je sklenil s svojimi upniki konkurzni dolžnik Fran Svetl. trgovec v Ljubljani ter prisilno poravnavo, ki jo je sklenila konkurzna dolžnica Ana Zorinc, trgovka v Trbovljah — Vodah.

— **Občni zbori.** Redni občni zbor »Balkan-kredit«, r. z. o. z. v Mariboru, se bo vršil 26. t. m. v zadržnih prostorih v Mariboru; redni občni zbor delniške družbe »Triglav«, tovarna hranil v Šmarci pa 23. t. m. v Celju, hotel »Union«.

— **Stabilizacija francoskega franka sklenjena.** Iz Pariza poročajo, da je francoski ministrski svet po daljšem razpravljanju soglasno sklenil predložiti plenumu zbornice načrt glede stabilizacije franka. V finančnih krogih se računa, da se bo stabilizacija izvršila pri tečaju 126.10 frankov za angleški funt (sedaj 124.20), kar pomeni malenkostno znižanje vrednosti franka in predstavlja prehod k relaciji 1.5 napram zlatemu franku.

— **Likvidacija tarifnega boja med Hamburgom in Trstom.** Po številnih in dolgotrajnih konferencah za likvidacijo tarifnega boja med Hamburgom in Trstom je prišlo, kakor poročajo iz Berlina, na tozadevni konferenci, ki se je vršila v Monakovem, do kompromisa. Ta kompromis predstavlja definitivno rešitev tarifnega boja med obema lukama, ki v ostrejši in milejši obliki traja že desetletja. Pri pogajanjih je bila določena demarkacijska linija za enake tarife do Hamburga, odnosno Trsta. Pogajanja v Monakovem so se vršila med avstrijsko, češkoslovaško, jugoslovensko, madžarsko in italijansko železniško upravo na eni in nemškimi državnimi železnicami na drugi strani.

— **Dobave.** Dne 19. t. m. se bo vršila pri dravski stalni volni bolnici v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave živil (moka, mast, riž, zdrob, kikorija, kava, olje, fižol, testenine, sladkor itd.). Pogoji so na vpogled v pisarno omenjene bolnice.

Borze

13. junija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab. Manjšo potrebo v devizi na Newyork je krila prilivna ponudba, vsa ostala potreba pa Narodna banka. Deviza na Newyork se je okrepila na 56.84. Tudi deviza na Trst se je nudila dražje po 298.9 (včeraj 298.5) brez zaključka.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda ponovno okrepila za 2 — 3 točke. Pri živahnejšem prometu se je promptna trgovanja po 451 — 453.5, za julij po 458 — 490 in za december po 477. Med bančnimi vrednotami je Prastrediona tudi danes nekoliko popustila ter je tečaj tekom borznega sestanka nazadoval od 970 na 950. Dalje so se trgovale Polioledska po 14.25. Hipotekarna po 59 — 59.5, Jugobanka po 88, Srpska po 143 — 145 in Zemaljska Sarajevo po 140 — 142. Med industrijskimi vrednotami je Trboveljska ponustila na 490 zaključek. Poleg tega so bili še zaključki v Gutmannu po 210 — 215, v Slavevski po 116 in v Isisu po 30.5 — 35.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.935, Berlin 13.57—13.60 (13.585) Bruselj 0—7.939, Budimpešta 0—9.9245, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 7.962—8.012 (7.997), London 0—277.48, Newyork 56.74—56.94 (56.84), Pariz 0—223.53, Praga 168.1—168.9 (168.5), Trst 0—298.9

Zagreb. Amsterdam 22.903 — 22.963, Dunaj 7.982 — 8.012, Berlin 13.57 — 13.60, Budimpešta 9.9095 — 9.9395, Milan 297.65 do 299.65, London 277.08 — 277.88, Newyork 56.71 — 56.91, Pariz 222.55 — 224.55, Praga 168.1 — 168.9, Curih 1093.5 — 1096.5.

Trst. Beograd 33.35 — 33.65, Dunaj 264.75 do 270.75, Praga 56.25 — 56.55, Pariz 74.65 do 74.95, London 92.75 — 92.95, Newyork 18.96 — 19.02, Curih 365.75 — 367.75; dinarij 33.35 — 33.85.

Dunaj. Beograd 12.495 — 12.535, Berlin 169.64 — 170.14, London 34.65375—34.75375, Milan 37.385 — 37.435, Newyork 709.65 do 712.15, Pariz 27.90 — 28, Praga 21.02375 do 21.10375, Curih 136.75 — 137.25.

Curih. Beograd 9.135, Berlin 124.06, Newyork 519.05, London 25.335, Pariz 20.395, Milan 27.29, Praga 15.83, Budimpešta 90.57, Bukarešta 3.175, Sofija 3.745, Varšava 58.175, Dunaj 73.

Elektri.

Ljubljana. Investicijsko 91.75 — 0, Vojna škoda 452 — 0, Celjska 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Prastrediona 990 — 0, Kreditni zavod 165 — 175, Vevče 105 — 0, Ruše 280 — 300, Stavbna 56 — 0, Šešir 105 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 453 — 453.5, kasa 453 — 454, za julij 459 do 459.5, za december 476 — 478, investicijsko 92 — 0, agrarne 56 — 57; bančne vrednote: Poljo 19 — 20, Hipo 59.5 — 61, Jugo 87.5 — 88, Ljubljanska kreditna 126—130, Narodna 6900 — 7050, Prastrediona 950 do 952.5, Srpska 144 — 145, Zemaljska Sarajevo 140 — 142; industrijske vrednote: Narodna žumska 25 — 30, Gutmann 212.5 do 217, Slaveks 116 — 120, Slavonija 11 — 12, Danica 143 — 0, Drava 362.5 — 365, Sečurana Osijek 500 — 510, Tvoronica vagonov 100 — 105, Vevče 105 — 106, Isis 30.5—32, Trbovlje 485 — 495.

Beograd. Vojna škoda 451 — 452, investicijsko 91 — 92, agrarne 57 — 57.5.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (13. t. m.) Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni suhih bukovih drv, 100 vagonov naklad, postaja po 17. Deželni pridelki: Tendence nespremenjena. Zaključena sta bila 2 in pol vagona moka. Nudi se pšenica (78/79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 397.75 — 00; baška, nova, za julij, uzaneno blago (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 337.5 — 340, činkvantin, promptni po 350 do 355; oves: baški, zdrav, rešetan po 305 — 310; moka: »Og«, fco Ljubljana, plač po prejemku po 530 — 535.

Novosadska blagovna borza (13. t. m.) Tendence mirna. Promet: 9 vagonov pšenice, 1 vagon ovs, 15 vagonov turščice, 2 vagona moka in 3/4 vagona otrobov. Pšenica: baška, 77/78 kg 347.5 — 350; baška, 78/79 kg 350 — 352.5; gornjebanaska, 78/79 kg 345 — 347.5. Oves: baški in sremski 260 — 265. Turščica: baška in sremska 287.5 — 292.5, banaška 285—287.5. Moka: baška »Og« in »Ogg« 470 — 480; »C« 457.5 — 467.5; »C« 440 — 450; »C« 420 do 430; »C« 350 — 360. Otrobi: baški in sremski v jutajših vrečah 215 — 220.

Dunajska borza za kmetijske proizvode. Glede na mirnejšo

Iz življenja in sveta

Kdo je živ in cel, kdo ranjen, se ne ve

Nobile je že na 26 stopinji vzhodne dolžine in se še vedno pomika dalje. — Imena ponesrečencev ne smejo v javnost, da ne bo razburjanja. — Sedmorica brez kompasa se je izgubila. — Vreme postaja ugodnejše

Pozornost vsega sveta je še vedno osredotočena na usodi Nobileve ekspedicije. Poročila, prihajajoča iz raznih virov, se glase z malimi izjemami od ure do ure drugače. Vendar je mogoče povsem stvarno ugotoviti, da je Nobile v težkem položaju in da mu primanjkuje nepremičnosti, ki bi mu pomagali pri začenju polagoma zmanjševati celotno življenje. Gorivo se naglo krči. Položaj je tem obupnejši, ker so nekaterim članom osadke zmrznile roke in noge.

Posadka je razdeljena na troje.

V nasprotju s prvimi poročili je treba praviti, se nahaja Nobileva posadka na treh mestih. Prva skupina je z generalom na ledeni plošči, ki se pomika še vedno naprej na drugem neznanem mestu se nahaja skupina treh mož, o katerih se ne ve, ali so sami zapustili Nobile in šli iskati rešitve zase, ali če jih je poslal na pot general, da prinese pomoč njemu. O tretji skupini, katero je odnesla raztrgana »Italia« s seboj, še vedno ni sledu. Bogve, kje so njeni člani in če so sploh živi.

Sumljiv molk.

Nad vse značilno je, da noče Nobile javiti imen živih in ponesrečenih oseb. Bil je že večkrat pozvan, naj sporoči, kateri člani njegove posadke so živi, celi in zdravi in kateri so ranjeni. Na ponovno zahtevo ni prišel noben odgovor. To je dalo povod, da so se začele raznašati najrazličnejše vesti. Piše se n. pr., da je neki mehanik pri pristajanju utonil. Dva člana ekspedicije sta prišla ob noge in sta težko ranjena. Njunih imen ni mogoče izvedeti, pač pa zahteva Nobile navodil, kako se taka reč zdravi in prositi tudi, da se mu pošljejo medikamenti.

Izgledi vedno slabši.

Položaj ponesrečencev je zelo obupen. Zaenkrat še funkcionirajo radio aparati in javljajo svetu izpremembe pozicije nesrečnikov. Čez nekoliko dni pa bodo akumulatorji opešali in takrat bo dosegla katastrofa višek. Nobile ne bo mogel več sporočati ne kaj je z njim, ne kje se nahaja.

»Città di Milano« je zahtevala od Nobile naj nemudoma sporoči: imena treh mož, ki so odrinili na pot, da bi dosegli človeška bivališča, dan in čas njihovega odhoda, podatke, če so oboroženi in za koliko dni so preskrbljeni z živežem; sporoči naj tudi ime učenjaka, ki se je rešil v njegovi gondoli, in končno naj naznani imena ranjencev in njihovo stanje, kakor tudi natančno pozicijo.

Na to zahtevo je Nobile sporočil več stavkov, imen pa ni navedel nobenih. Neizvestnost torej traja še naprej.

Sedmorica brez kompasa.

Še žalostnejša kakor usoda Nobile pa je usoda sedmorice, katero je odnesel pretrgani zrakoplov s seboj. Ti ljudje so brez kompasa in drugih pripomočkov, sploh brez aparatov, ki bi jim povedali, kje so in v kateri smeri lahko najdejo žive duše. Tudi je dvomljivo, če ima sedmorica s seboj kaj živila. O tem, kdo se nahaja med pogrešanimi, noče sporočiti Nobile ničesar. Agencija Stefani javlja samo, da je izgubljen češkoslovaški učenjak Behounek. Očividno se njegov nestanek najlažje javi, ker je Slovan in ker ne bo radi njega v Italiji nobenega vznemirjenja...

Pomoč. — Vreme se jasni.

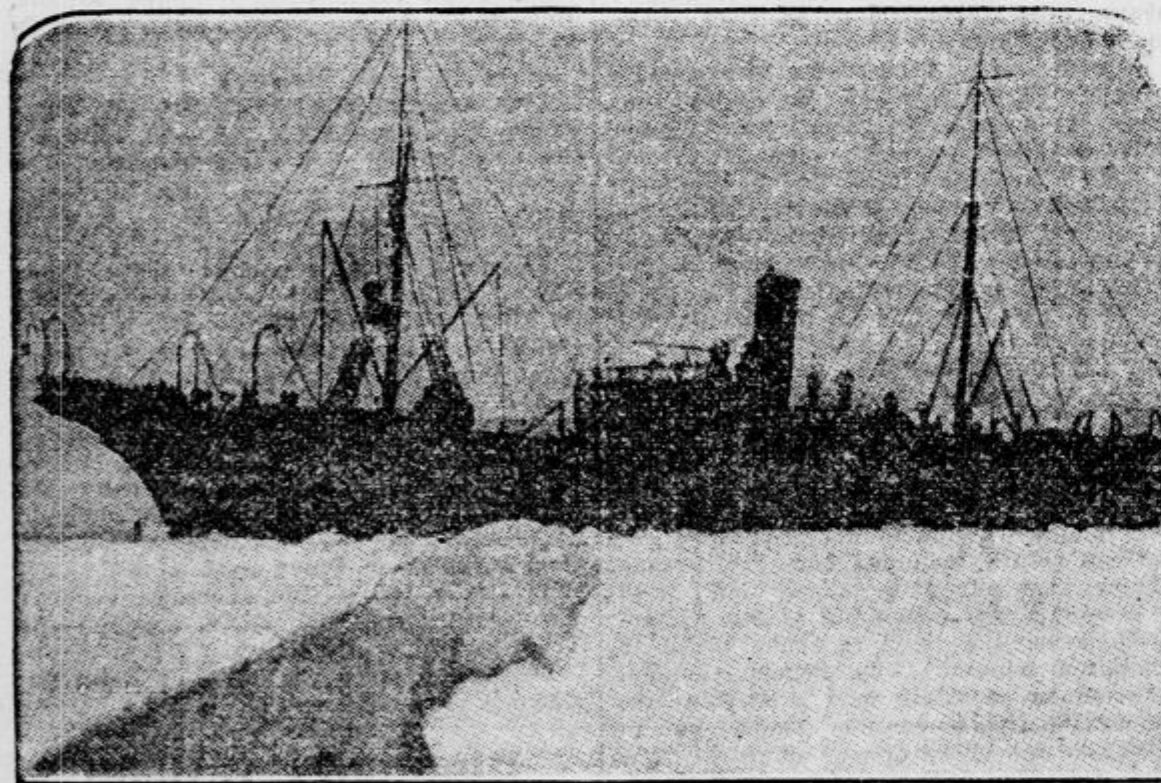
Pomožne ekspedicije se še vedno zbirajo in pripravljajo na odhod iz Kingsbaya. Poveljstvo pomožnih ekspedicij je pod nadzorstvom oporišne ladje, »Città di Milano«. Kakor poročajo, so doslej storili za pomožno ekspedicijo največ Rusi in Norvežani, zadnje dni pa je bil naprošen kapitan Wilkins za sodelovanje. Dva ruska lomilca ledu sta že na poti iz Arhangelska proti Spitzbergu. Ker z letali, ki se nahajajo v Kingsbaya, ni mogoče leteti daleč, so poslali iz Pise na sever aparat tipa »Dornier Val«, ki naj stori vse, kar je v danih razmerah mogoče.

Iz Osla brzojavljajo, da se je vreme v arktičnih pokrajinah zjasnilo, vsled česar so dani boljši pogoji za reševalna dela. Spričo tega upajo, da bo le mogoče rešiti posadko, ki prezeba in gladije.

Še eno poročilo.

Dotatno k dosedanjim poročilom o katastrofi »Italia« se javlja, da je general Nobile potem, ko je zrakoplovu poslal bencin, izgubil vso oblast nad zračno ladjo. Burja je metala zrakoplov ob tla in posadka bi bila pri tem žoganju sigurno usmrčena, da ni bilo na zrakoplovu pnevmatičnih čolnov.

Berlinski listi ki imajo dobre zveze s severom javljajo, da so zadnje Nobileve vesti polne črnega obupa. General nima sploh več živeže, obleke in zdravil. Vse, s čimer razpolaga, je šotor, katerega je namazal s črno barvo, da bi ga lažje ugledali iz aeroplana. Nobile z nekaterimi za silo živimi člani ekspedicije je baje krenil na pot, da bi prišel do »Braganze«. Z njim potuje pa samo nekaj mož ki imajo čevlje; ostali, ki so brez obuvala, so izročeni na milost in nemilost beli smrti.

»Città di Milano«

ladja-matica za Nobilevo ekspedicijo, v Kingsbaya med ledom.

Amerika zmagovalka, Evropa premaganka

V našem »Jutru« smo že prinesli sliko Miss Svet, najlepše ženske na svetu, gđ. Ele Vanheusenove iz Chicaga. Lepotna konkurenčna tekma, ki se je vršila v Galvestonu na tleh Texasa, je bila nekaj posebnega in v svoji stroki ba je nima primere v novjšem času.

Za svetovno prvenstvo v lepoti se je »teplo« 41 deklet. Bile so vmes zastop-

Miss Svet

chicaška krasotica Van Heusenova, ki so ji priznali na lepotni tekmi v Galvestonu prvo mesto, se zabava s plezanjem po drogju na vrhu nebota. Ona, ki je povzročila že bogve koliko ljudem vrtenje v glavi, se za svojo osebo vtrogavice nič ne boji.

nice vseh civiliziranih držav in narodov, Američanke in Evropejke, vse mlade. Najstarejša je imela 25 let, najmlajši pa je bilo jedva 16 pomladi.

Američani, ki radi v vsem pretiravajo, se tudi tokrat niso izneverili svoji stari navadi. Proglasili so svojo lepoto Vanheusenovo ne samo za najlepšo žensko sveta, ampak za »najlepšo žensko vsega sveta«. Francozinji Raymond Allainovi so prisodili še drugo mesto.

Tekma je trajala štiri dni. Kandidatke za prvenstvo so se morale udeleževati vsakovrstnih prireditev in se kazati komisijam v najrazličnejših toletah. Vrhunec aranžmaja pa je bil prizor na peščini, kjer so se kandidatke pojavile v slikovitih kopalnih kostumih, ki so članom jurije omogočile čisto objektivno presojo...

Vendar se Evropa to pot ne sklada s pravorekom ameriških sodnikov. Lepoto. Posebno Francozi, ki so imeli med tekmovalkami res najlepšo damo, so odkrito užaljeni, da niso mogli v Ameriki niti ob tej priliki pozabiti, da je denar sveta vladar, pridržuje prvo mesto sebi. Gđ. Allainova je čista predstavnica francoskega tipa, ki daleko prekaša vse druge narodnosti, ki so se bile za prvenstvo. Edino kar teši Francoze, je dejstvo, da se je na tekmovalstvu pojavilo poleg samo 10 Evropejk, 31 Američank. Evropa je namreč poslala cvet svojih lepotic. Amerika, ki ima dovolj dolarjev, pa si je privoščila luksuz, da je poslala v Galveston skoro iz vsake države po eno zastopnico krasote nežnega spola.

Vendar se Evropa tudi spričo tega lahko nekoliko poteši. Kakor je Lindbergh, ki je lani odnesel zmago nad Oceanom, le deloma Američan, tako je tudi Miss Vanheusenova samo deloma Američanka. Po prastarih je namreč Nizozemka. Njeni predniki so se izselili iz Evrope v Ameriko ter se niso nikoli povzpeli do posebnega blagostanja. Oče in mati sta ji čisto navadna kruharja, ona pa je bila še do zadnjega mannequin v neki veliki čikaški trgovini. Sedaj bo seveda napravila karjiero.

pelj od te prve ljubezni in strup z deklincinega jezika je zgolj globoko v njenih srcih.

Potovala sta v Rim in sta sedela ž njo in njeno materjo v istem kupeju. V njunem sovrstvu je vladal neki spozrazum. Vsi so si bili najeli sove v istem hotelu in so skupaj večerjali; mladeniča pa se nista zavedala, da sta si tako uredila zgolj zato, da bi ona z nobenim izmed njim ne bila sama.

Po večerji so pohajkovali po cestah modernega Rima in kramljali. Ure so minevale, bližala se je polnoč, polna luna je razlivala na zemljo svojo milo svetlobo in Marvin, veliki plavalasec, je predlagal poset Koloseja. Pod neusmiljenimi solničnimi žarki je Kolosej zgolj veličastna razvalina. Toda v blagom, žoltem svitu mesečne noči te vtis, ki ga dobiš o njem, docela premaga. Ko sta mladeniča stopala po velikanski obokanih hodnikih in gledala velike kamenite galerije, sta bila uprav očarana. In tako se je zgodilo, da nista čula neprestanega deklincinega govorenja, zakaj njuni duši sta se izprehajali po slavnih poljanah veleslavne preteklosti. V duhu sta zrla boji človeških rodov, smehljaj mučnikov, ki so čakali napada gladnih zveri.

Tiho, napol zase, sta govorila deklici.

Sin alkoholika

Včeraj smo poročali v »Jutru«, da sedi na zatožni klopi pred sodniki v Kromeržu ob Dunavu 19-letni Janez Sourada, trikratni morilec, sin bivšega avstrijskega orožnika iz Bosne. Obtoženec je napadel ječarskega nadzornika in ga pobil skoro do smrti, njegovo ženo in dva otroka pa je ubil. Pred sodiščem je pričeval tudi Souradov oče, ki je izpovedal o preteklosti mladega zločinca prav zanimive podrobnosti.

Več nego leto dni preden se je fant rodil, je oče zelo pijančeval. Pil je najraje slivovko, ki je bila v Bosni prav poceni in jo je časih izpraznil kar celo literko steklenico. V dobi tega strašnega alkoholiziranja je bil spočet otrok, ki je prišel malone mrtev na svet.

Porod je bil zelo težak. Zdravnik je moral rabiti klešče in ko je rešil mater smrti ter novorojenčka obudil k življenju, je pripomnil očetu, da bo imel s sinom velike križe in težave.

Tega zdravnika je hotel Sourada predlagati za pričo, a ker je sedaj v Ameriki, ga niso mogli pozvati pred sodišče. Vsekakor je značilno že to, kar je Sourada o njem izpovedal; slučaj namreč zopet enkrat potrjuje pravilo, da je deca alkoholikov degenerirana, manjvredna, in da inklinira k zločinskim dejanjem.

Frizure bodo daljše, lasje svetlejši

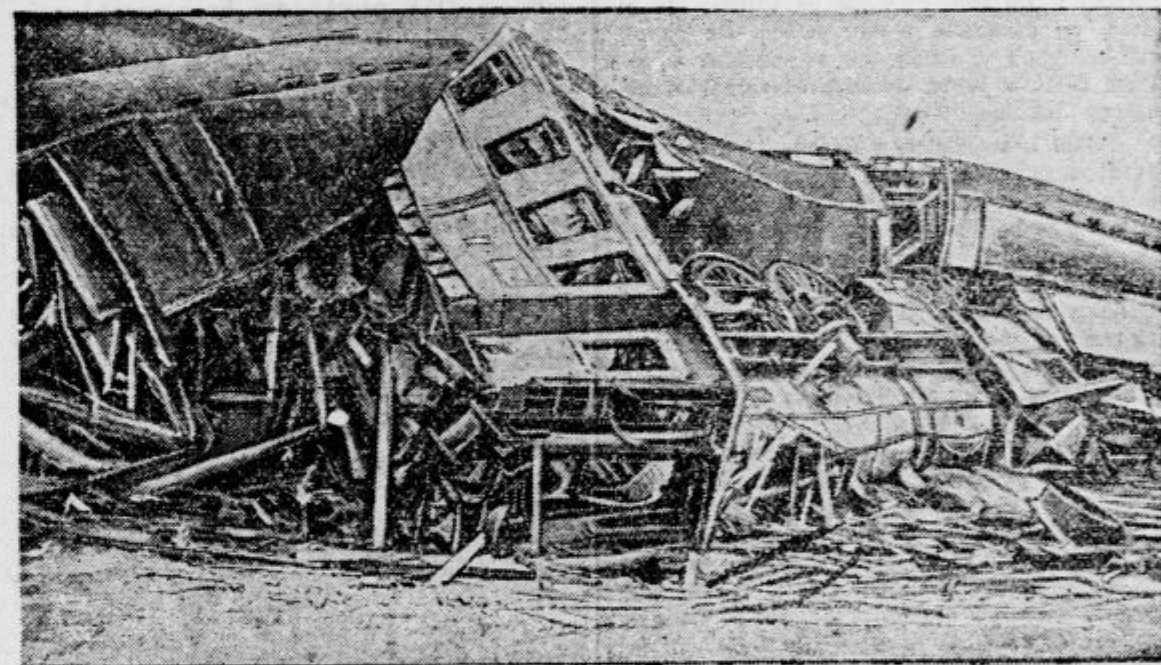
V Kodanju se je vršil od 29. maja do 2. junija svetovni kongres mednarodnega združenja damskih frizerjev. Udeleževali so se ga zastopniki skoro vseh evropskih držav in po vročih in dolgih ter stvarnih debatah je bil izdan sledeči oficijelni komunik, ki dovoljuje vpogled v bodočnost damskih frizur:

Kongres mednarodnega združenja damskih frizerjev, ki je zboroval letos od 29. maja do 2. junija pod predsedstvom svojega načelnika Seilarsa iz Curia v Kodanju, je po obligatorični debati o sedanji in bodoči modi sklenil tole:

Damske frizure bodo znanprej nekoliko daljše. Valoviti lasje bodo poglavitna novost, ki bo začela prevladovati. Na ta način se bodo podaljšali lasje čez ušesa.

Vodna ondulacija bo obilnejša kakor dosedaj in bo ustvarila tako frizuro, ki bo popolnoma harmonirala s sedanjo linijo damskega stasa. Za večerne družbe se uvaža frizura ornamentov in glede na intenzivno razsvetljavo prostora se bodo lasje v bodoče mazali s takimi dišavami, ki jim dajejo svetlejšo odtenke.

Železniška katastrofa pri Siegelsdorfu na Bavarskem

Poročali smo že v našem listu, da se je v noči od sobote na nedeljo pripetila težka nesreča pri Siegelsdorfu, 18 km daleč od Nürnberga. Brzovlak Monakovo — Frankfurt, ki je odšel ob tričetrt na 23. uro iz Monakovega, je skočil okrog 2. ure ponoči pri Siegelsdorfu na nekem ovinku s tira. Vagoni so se odpeli, kotel lokomotive pa je eksplodiral in para je pokončala še tisto, kar je ostalo živo pri nesreči.

Po dosedanjih poročilih je bilo pri tej nesreči, ki je prištevajo med največje svoje vrste, 24 ljudi mrtvih, 11 težko in

112 lahko ranjenih. Večinoma so bili v vlaku železniški uradniki, ki so se vračali iz službe domov.

Vlak je sestojal iz lokomotive in tenderja, 2 spalnih vozov, 3 vagonov III. razreda in 4 vagonov I. in II. razreda ter iz 2 poštinih voz. Spalna voza, ki sta bila pripeta za lokomotivo, sta se preuknčila na njo, 6 vagonov pa se je odlopo in zdrvelo po progi navzdol. Brzovlak je drvel z brzino 80 km na uro. Proga je radi katastrofe tako zatrpala, da bodo reševalna dela trajala še kakih 10 dni.

Potem je odšla v areno. Toda zmagovalni gladijator ni postavil noge na nemočno telo svojega protivnika.

Marvin je klečal na tleh in je s svojimi močnimi rokami božal Johnov obraz. Ona se je dotaknila ramen zmagovalca. On jo je pogledal z očmi, v katerih je plamtel novo spoznanje. »Za Boga« je siknil, »odidite!« Obrnil se je od nje in je z iakimi rokami dvignil telo svojega prijatelja.

Nikdar nista obžalovala, da sta dokončala ta roman. Bila sta srečna, da sta se zopet našla v prijateljstvu.

Pristopajte k Vodnikovim družbi. Rok za prijavo do 30. junija.

Octavus R. Cohen:

Preprosta zgodba

Živela sta nekoč dva mladeniča, ki sta bila drug drugemu prijatelja. In bil je velik potniški parnik, ki je dolge dni oral valove Južnega morja in je naposled pristal v Napulju. Mladeniča sta bila telesno neznansko močna, toda imela sta nežno in romantično žensko srce. Vozila sta se na isti ladji, zakaj vedno sta bila prijatelja in vedela sta, da bosta Italijo, če jo bosta gledala skupaj, videla večjo, lepšo in vrednejšo občudovanja, kakor če bi jo gledala vsak zase.

In na ladji je bila tudi nekda deklica; vesela, živa stvarca z mehkim, gracioznimi kretnjami, očarljivimi jamicami, ovalnimi obrvi in uporno skodranimi lasmi. Ta deklica je imela zelo malo duha in nikakega srca. Morda bi se mladeniča v navadnih prilikah ne bila brigala zanj. Bila sta rahločutna, pa tudi dovtetna za romantično, poezijo in lepoto. Marvin, večji, plavalasec, je bil prvi, ki je ob opazovanju valov, osrebljenih v luninem svitu, podlegel ječanju ladje, ki se je stanovito zibala na brezkrainem morju. In pravzaprav temnookega Johna, ki je bil, dasiravno močnejši, manj odporen, je bil prav tako popoln.

Ceblijača, brezvestna in površna deklica je bila očarljiva. Zanj sta bila mladeniča dva zala dečaka, ki ju ji je poslala dobrotljiva previdnost, da bi ji krajšala dolgočasno pot. In ker je bila ravnodušna in brezskrbna, je storila to, kar je sama imenovala »izigravanje drugega proti drugemu«. Kot preudarna, hladnokrvna koketa je vzbudila njuno ljubosumnost, jo gojila in pretvarjala v divje razjedajoč plamen. In preden sta zazrla nežne sive obrise Azorov, sta mladeniča — jaki plavalasi in temnopolti žilavi — v intenzivnosti svoje čudne strasti za to devojko mislila, da so vražita drug drugega.

In pozneje sta se v resnici sovražila. Imela sta skupno luksuzno kabino, toda skupno življenje jima je bilo mučno. Bila sta mlada in sta verovala, da je bila ta limbezen edina prava ljubezen njunega življenja.

In deklica ju je opazovala in se je radovala njunega sovražstva; in ker je Južno morje mililo ugodno ozadje, sta mladeniča videla v njej svoj ideal in bitje, vredno občudovanja mimo vseh, kar jih je kdaj Bog ustvaril.

V Napulju sta se ustavila oba v istem hotelu, zakaj sobi sta bili že naročeni. Toda ogibala in bala sta se drug drugega. Njuni otmeni in poetični srca sta tr-

Perilno blago za damske in
otroške obleke z znamko

'Indanthren'

obdrži barvo v perilu in
na solncu. Dobi se

pri

A. & E. Skaberne

Parna žaga

v polnem obratu, v bogatem kraju z le-
som, pri želez. postaji se takoj prodaja.
Poizve se v tovarni Cinal, Celje. 7671

dva autobusa „Ford“

12 sedežna

1 autobus „Chevrolet“

15 sedežni

Vsi vozovi so v popolnoma dobrem
stanju, za takojšnjo nadaljnjo obrato-
vanje sposobni, voženi povprečno po
20.000 km in z deloma popolno novo,
deloma malo rabljeno gumo oskrb-
ljeni. Proda se posamezni voz, ali tudi
dva, ali vsi trije s koncesijo vredi,
ter se lahko prevzame tudi poština
vožnja. Ogleda se lahko vsak dan od
6. do 9. dopoldne ali od 7. do 8. zve-
čer pri kolodvoru Slična. Pismena in
ustmena pojasnila daje Anton Berš-
njak, Slična. 7628

Reform steklenice

so za konzerviranje sadja in povrtnin
najboljše in najcenejše.

Glavna zaloga za celo Jugoslavijo
pri tvrdki

LOVRO PETOVAR, Ivanjkovec.

Istotam se dobi Zupanc-eva knjiga.
Konzerviranje sadja in vsakovrstnih
povrtnin za domačo uporabo
Ceniki na zahtevo. 116

Dražbeni razglas.

Občinska gostilna v Šalovcih
se odda na javni dražbi v najem
v nedeljo dne 1. julija 1928 leta
za 3 (tri) letno dobo od 1. janu-
arja 1929 do 31. decembra 1931.
leta, na licu mesta. Izklicna cena
6000 Din.

Dražbeni pogoji so na vpogled
pri občinskem županu. 6528e

Gozdno veleposestvo

40.000 m².

Smrek in macesna odvoz 9 km v Mozirje, napredaj. —
Ponudbe na: „Veleposestvo, Spodnji Berložnik“,
Šoštanj — Belevode. 7642

En gros Specijalna En detalj
trgovina vozilov in koles

V zalogi kolesne opreme in igrače za otroke

Renoviranje koles, vozilov in živalskih strojev

ZEMELROK OTON

Lastna tovarna: Tržička cesta - Glince.

Prodejnalna: Ljubljana, Maribor, Celje, Pt. 8.

PORTLAND-CEMENTNA TOVARNA DOVJE

del. družba v Mojstrani (Gorenjsko) dobavlja

visokovredni Portland cement in dobro žgano apno

po konkurenčni ceni in promptni dobavi.

Glavno zastopstvo za Slovenijo **JOSIP GAGEL**
Ljubljana, Sv. Petra cesta 7. 7631

Razpis

dražbe za zgradbo novega šolskega poslopja
na Dolu pri Hrastniku.

Krajevni šolski odbor na Dolu razpisuje javno zmanj-
ševalno dražbo v svrhu oddaje gradbe novega šolskega
poslopja na Dolu. Gradbeni stroški so preračunjeni
skupno na Din 2.030.969.30.

Podatki pojasnila, načrti, splošni in posebni pogoji,
kakor tudi opis poslopja so na razpolago pri podpisnem
kraj. šol. odboru vsaki dan od 8. do 12. dopoldne.

Pravilno kolekovane ponudbe je vložiti najkasneje do
24. junija 1928 ob 12. uri priporočeno

na naslov kraj. šol. odbora na Dolu pri Hrastniku in
sicer v zapečatenem zavitku z označbo: „Ponudba
podjetnika I. I. za zgradbo novega šolskega poslopja
na Dolu.“

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v
celoti pristane na načrte, splošne in posebne stavbene
pogoje ter na stavljeni opis poslopja. Kot kavicjo mora
položiti 5% ponudene vsote, katere se lahko položi v
gotovini, hranilnih knjižicah pupilarni varnih hranilnic,
odnosno tudi v vrednostnih papirjih.

Ponudbe se lahko stavijo za vsa dela ali pa za vsako
posamezno stroko.

Ponudniki za zemeljska in zidarska dela morajo do-
kazati usposobljenost za izvrševanje visokih zgradb in
inženjerskih konstrukcij.

Krajni šolski svet si pridrži pravico do oddaje grad-
benih del ne glede na višino ponudbe. 7654

Za krajni šolski odbor:

V. Jurko,

J. Draksler

Strokovnjaki so si edini v tem, da so

„WECK“

čisto in aparati za vkuha-
vanje najzanesljivejši.

Tovarniška zaloga „Weck“ pri tvrdki

„FRUCTUS“, Ljubljana, Krekov trg 10/I.
Celje: J. JAGODIČ. Maribor: K. LOTZ.

Varstvena znamka

Prima flor
nogavice

„MRAVLJA“

traja en par
delj kakor več parov drugih
Pazite na znamko in
zahtevajte povsod le 1^a flo-
nogavice znamke „Mravlja“

„OLLA“ je kot doka-
zano že desetletja vo-
dila kot najzanesljiva in
dokazljivo tudi naj-
zanesljivejša. 130a

IŠČEM

7:77

več strokovno izurjenih

prodajalk

Ponudbe s sliko pod šifro »Mari-
bor« na Aloma Company, anon-
čna družba, Aleksandrova c. 2.

Mesto akordanta

s kavicjo za pridobivanje apnenca

oddamo. 7618

Samo dobro izveščani z večletno iz-
kušnjo pri razstreljevanju in dobavi, naj
si ogledajo kamenolom dne 15. junija
1928 in stavijo potem ponudbo za m³
postavljeno v lopo tovarne.

Portland Cementna tovarna
Mojstrana, (Gorenjsko).

za Gesetner cyklostil special-
ni papir za razmnoževanje,

se dobi najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6./1.

Telefon št. 2980

Brez posebnega nasnanja.

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem pretresujočo vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma brat, svaki in stric
gospod

ANTON VOCHAK

čln. revizor drž. žel. v pok.

v torek, dne 12. junija 1928 ob 21. uri po dolgi bolezni, previden s tolažili svete
vere, v 63. letu svoje dobe nenadoma bogu vdani zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 14. junija 1928 ob 16.

uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 15. junija 1928 ob pol 9. uri v fran-
čiškanski župni cerkvi.

MARIBOR, dne 12. junija 1928. 7675

Ana Vochak, soproga. — Marija Vochak, mati. — Mihael Vochak, brat. — Marija
Vochak, svakinja. — Fr. Marica in Tonči, vnuki — ter vsi ostali sorodniki.

JOSIP ŠLIBAR, Ljubljana

Stari trg 21 (poleg Zelaznika)

Pralna svila Din 28, 32, 42, 45
Pongi v vseh barvah Din 45, 54, 70
Fonlar svila v različnih
vzorcih Din 88, 95, 110
Crep de chine v vseh
barvah Din 100, 120, 135
Svila za plašče Din 135, 145, 160

Igličast gozd

smreka in jelka, dobro zaraščen in sposoben
za delni posek, ali večje gozdno posestvo
se kupi. 7614

Ponudbe pod „Gozd“ na oglasni oddelek „Jutra“.

Zahvala.

Za mnoge številne izjave iskrenega sočutja in sožalja povodom nenadomest-
ljive izgube naše srčno ljubljene soproge, mamice, hčerke, sestre, tete in svakinje,
gospe

Franje Kavčičeve

se tem potem vsem prav pristožno zahvaljujemo.

Posebej nas veže dolžnost, zahvaliti se prečast. gosp. šentjakobskemu župniku
Janku Bartetu za tolažilne obiske med boleznijo in ob smrti ter vsem g. z. zdrav-
nikom, ki so z veliko požrtvovalnostjo skušali rešiti življenje blagopokojne, vsem
premožnim darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, dalje vsem p. t. zastopnikom
raznih oblasti, uradov, korporacij in društev, osobito odboru Zveze gostil. združ.
za Slovenijo in Gostil. združ. za Ljubljano in nje požrtvovalnemu podpredsedni-
ku g. Francu Krapežu in odborniku g. Ivanu Dachsnu, vodstvu in golcem gostil.
strok. šole ter organizaciji gostil. in kavarn. uslužbenecov za izkazano nam sočutje
in tolažilno pomoč v teh težkih dneh ter za nad vse častno udeležbo pri pogrebu.
Končno bodi izrečena zahvala g. pevcom Narod. gosp. društva za šentjakobski
okraj za ganljivo žalno petje ter vsem prijateljem in znancom, ki so blago pokojni-
co v tako častnem številu spremlili na njeno zadnji poti.

V Ljubljani, dne 14. junija 1928.

Franjo Kavčič, soprog, in ostali sorodniki.

